

PREPIH

02

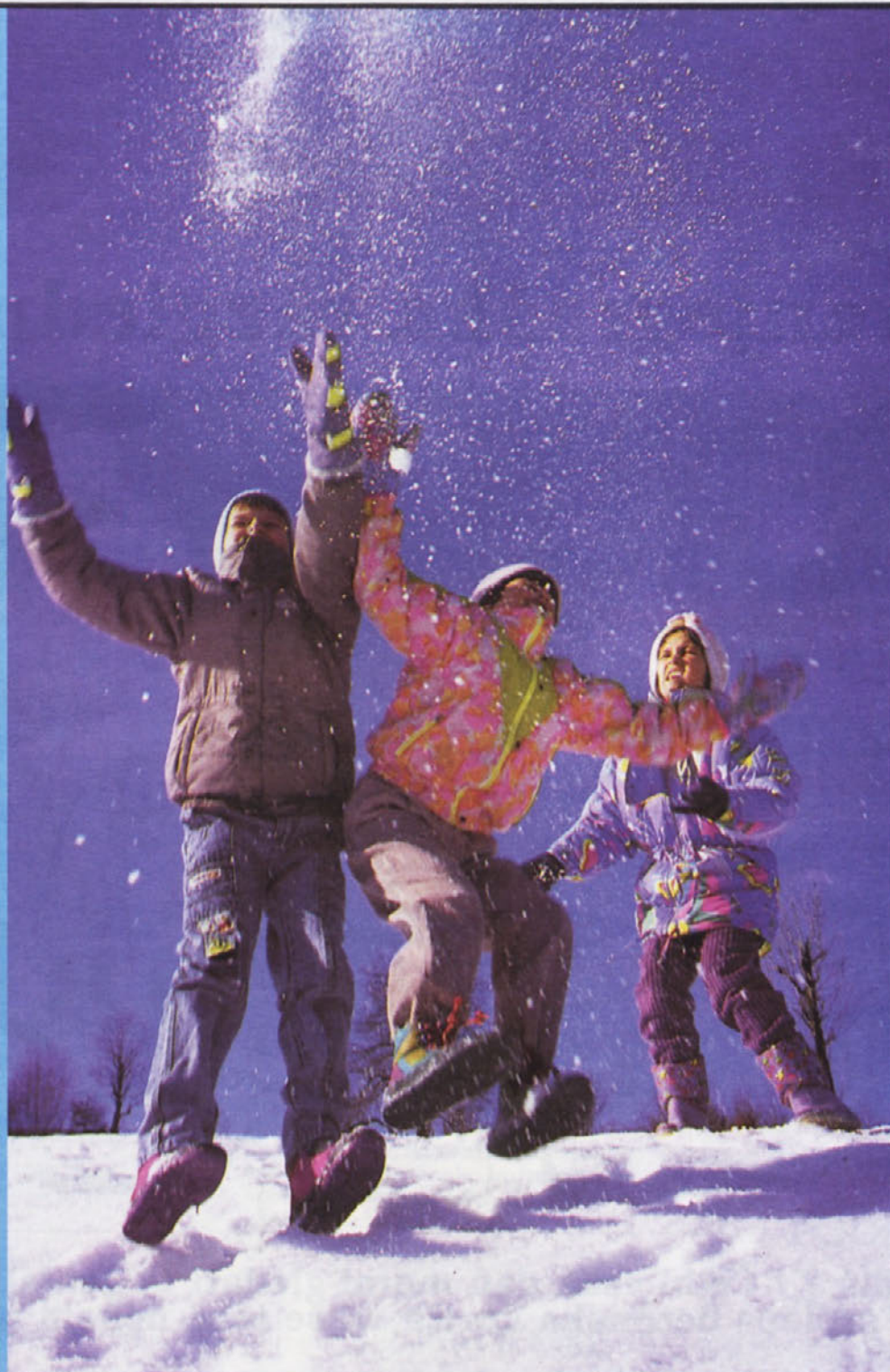
OD JAVNOSTI ODVIŠEN ČASOPIS

93

29. januar 1993, cena 100 SIT

OTROŠKO

VESELJE

RAZSVETLJENSTVO T. ANDERLIČA

Reformacija ali razsvetljenstvo sta se po Tonetovi odkritosti o nujnosti visokih poslanskih plač tako zgodili Slovencem že drugič. Prvič v davnih Trubarjevih časih in drugič zdaj, ko smo končno zvedeli, zakaj poslanci v državnem parlamentu MORAJO imeti več kot 3000 mark plače. Tone je dejal, da je na ta način mogoče zagotoviti poslansko nepodkupljivost in v kali zatreti korupcijo. Razsvetlil je našo naivnost, ki je menila, da je šla na volitve, kjer med kandidati ni nikogar, ki bi se znal prodajati. Kvečjemu predajati. Ljudstvu, za narodov blagor.

Spodnja meja cene za poštenost je torej postavljena. Tri tisoč mark na mesec je seveda več kot dobijo mnogi državljani te iste države za celo leto DELA. Seveda je res tudi, da DELO ostaja trdno na zemlji, POŠTENOST in NEPODKUPLJIVOST pa sta kategoriji, ki očitno imata svojo ceno samo visoko nad oblaki, kamor, kot kaže, sodijo na svobodnih volitvah izvoljeni. Za navadne smrtnike velja kazenski zakonik.

Tone Anderlič nam je razsvetlil duše in hvaležni smo mu za razkritje. Sicer je bil pristanek na zemlji malo trd, toda zdaj bomo vsa, znali ceniti DELO. Večini bi bilo namreč sram sprejemati plačo zato, da bi lahko bili pošteni in nepodkupljivi.

-bm

Slovenjegraška razglednica

-Kaj se čudiš ? ! Če bi vsak dan moral gledati ta genialno urejen promet in prelepa betonska korita, bi se tebe nekam pritisnilo !

POZDRAVLJENA, KOROŠKA, kjerkoli si že!

Časopisno založniško podjetje VORANC d.o.o. ima za seboj polno leto dni delovanja. Ta "mini" obletnica me je spodbudila k zapisu o vzrokih in namenu ustanovitve našega podjetja. Razmišljanja pa mi segajo tudi drugam. Najprej velja zapisati, da je že v letu 1991 delovalo CZP INFORMATIVNI BIRO d.o.o. Ravne na Koroškem, ki je začelo izdajati "od javnosti odvisen" časopis PREPIH. Ta časopis je v nekoliko preprostejši obliki izhajal do meseca oktobra (19. številka)...

Po krajšem premoru sem dobil priložnost, da se vključim v krog obstoječih družbenikov, ki smo imeli namen spremeniti ime podjetja in razširiti založniški program na tiskanje leposlovnih in drugih knjig, kar je zame bil še poseben izziv. Mislim, da smo našli posrečeno in utemeljeno ime VORANC (za naslov založbe), ki bi naj ohranjalo Koroško značilnost in njene tradicije. Poudariti moram, da smo za ta namen pridobili tudi soglasje Prežihove soproge, kot nam je to svetovalo Temeljno sodišče v Mariboru ob registraciji podjetja.

Če se zdaj povrnem k izdajanju časopisa PREPIH, kot štirinajstdnevnik za Koroško, sem vplival na novo likovno podobo, za katero lahko trdim, da sodi v kvalitetnejši razred podobnih izdaj. Pravtako sem se pridružil soizdajateljem v mišljenju, da moramo poglobiti vsebinski koncept, ki bo poskušal zadovoljiti bralce Koroške, ne glede na to, iz katerih krajev so. Še posebej imamo v mislih aktualiziranje političnih, gospodarskih, družbenih in drugih dogajanj na našem območju, z najboljšim namenom prispevati k boljši informiranosti občanov in tudi k večjemu vplivu javnosti na posamezne odločitve strank v regiji. Zato smo k sodelovanju in sofinanciranju časopisa povabili vse štiri Koroške občine.

Po preteku enega leta in natisnjenih 21. številkah lahko ugotovim, da se je večina naših namenov uresničila, da se je krog naših bralcev bistveno

razširil in da je PREPIH z nekaj manjšimi sunki zavrtel razmišljanja ljudi v tiste pore "tabu" področij in tem, ki jih običajno zamolčimo ali spregledujemo. So pa še stvari, ki jih moramo dopolnjevati in jih spraviti na višji vsebinski, grafični in tiskarski nivo. Mislim, da bomo v letu 1993 to priložnost še imeli in jo tudi izkoristili.

Dotaknil se bi knjižnih izdaj založbe VORANC, ki so načrtovane za obdobje 1992/93. Osrednji projekt teh izdaj bo natis fotomonografije MEZIŠKA DOLINA. Ob izvrstnih sodelavcih pri monografiji mi je v pravo zadovoljstvo delati na knjigi, ki bo prvič prikazala Meziško dolino v vsej njeni naravni lepoti, dopolnjeno z izborom dragocene kulturne dediščine in popisane v eseju domačega pisatelja. Knjiga bo izšla v juliju tega leta.

Prvenec založbe VORANC se je dogodil z izdajo knjige pesniku Blažu Praprotniku: PEGAZ PREBIJA ZVOČNI ZID. Knjiga, ki je v tisku, bo po svoje bestseller, saj je avtorica Silvija Borovnik, naslov knjige pa je: SLOVENIJA, MOJA AFRIKA. Prav tako tečejo priprave za natis knjig avtorjem Janiju Riflu, Miri Cajnko, Modesti Wolf, Tonetu Sušniku in drugim. Naj hkrati še omenim, da se občini Dravograd in Radlje ob Dravi pripravljata za natis turističnih vodnikov, s katerimi bodo promovirali svoje turistične in kulturno-zgodovinske znamenitosti

Ob vračanju k uvodniku mojega zapisa bi še enkrat rad poudaril, da je naše časopisno založniško delo v današnjem času ekonomskih zagat ter drugih finančnih pretresov prepojeno z veliko mero entuziazma, mukotrpnega dela in osebne odgovornosti. Tudi pričakovanja niso bogve kako velika, le toliko, da bi s koroško časopisno založniško dejavnostjo prispevali drobec v zakladnico slovenske kulture in da bi spodbudili ustvarjalce Koroške, kjerkoli so že!

Niko R. Kolar

IZ VSEBINE

NOVOSTI V
KOROŠKIH ŠOLAH

4-5

NAŠ INTERVJU:
Prof. Tone TURIČNIK

6-7

RAVENČANI O
ODKLOPIH
OGREVANJA

8

KJE SE ZBIRAJO
KOROŠKI
HOMOSEKSUALCI?

15

MUTA IN MUTCI:
Tegobe malega
kraja

22-33

Na naslovni strani :

POČITNICE

Foto: T. Jeseničnik

HURA, POČITNICE SO TU!

KOROŠKI ŠOLNIKI SLEDIJO NOVOSTIM

Za kakšnih deset tisoč otrok v vseh osnovnih šolah v Koroški regiji so te dni počitnice. Torej kar primeren čas, da nekoliko pogledamo med šolske klopi in stole, predvsem pa nas je zanimalo, kako na Koroških šolah uvajajo nekatere novosti oziroma: ali koroška šolska praksa zaostaja za drugimi slovenskimi okolji?

Po veljavnem osnovnošolskem predmetniku se obvezni **pouk prvega tujega jezika**- angleščine ali nemščine- pričanja v petem razredu osnovne šole. Seveda pa se ponekod učijo tujega jezika že prej, bodisi fakultativno, ali pa so izbrani pri Zavodu za šolstvo za poseben republiški projekt.

Janez Langerholc, ki na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo- enota Slovenj Gradec, skrbi za osnovne šole, pravi, da se je v ta državni projekt vključila ravenska **osnovna šola Koroških jeklarjev**. Tam se pričenjajo učiti angleški jezik v tretjem razredu, takšnih šol, ki sodelujejo v tem šestletnem eksperimentu (pričel se je leta 1990), pa je v Sloveniji 24. Gospod Langerholc dodaja, da se tudi na nekaterih drugih osnovnih šolah v regiji učenci že na razredni stopnji učijo tujega jezika, kar pa je od šole do šole različno urejeno: s finančno pomočjo staršev ali z intervencijami iz občinskih blagajn. Na Koroškem pa imamo tudi primere, ko se tujega jezika pričenjajo učiti otroci v vrtcu- razumljivo, plačano iz žepa staršev.

Zdi se, da je tudi Koroško zajela jezikovna evforija in šola je takšna ustanova, kjer mora biti uvajanje novosti dovolj premišljeno. Zato Zavod za šolstvo tudi uvaja ome- njeni eksperiment, v katerem sode- lujejo tudi Koroški jeklarji, kajti na izkušnjah preteklosti smo spoznali, da ne kaže uvajati eksperimentov

na celi generaciji otrok. Čeprav so tisti starši, kjer so pričeli z zgodnejšim poučevanjem tujega jezika, s to novostjo zadovoljni, pa je potrebna previdnost in se ne kaže prepustiti stihiji ali evforiji. Gre pač za to, da morajo strokovnjaki in sam eksperiment pokazati vse prednosti in pomankljivosti uva- janja novosti. In po pretehtanem premisleku je šolsko ministrstvo tisto, ki naj novost vključi v nacionalni program in za to tudi ustrezno odveže blagajno. Nacionalni program pač pomeni to, da se na vseh šolah učijo enako in da posamezne sredine po tej plati niso privilegirane.

Vsaj na Koroškem pa so časi in materialne zmožnosti takšne, da je vprašljivo uvajanje fakultativnega pouka tujega jezika v tretji ali četrti razred, če ga morajo pri tem starši sami financirati. Otroke na ta način postavljamo v neenakovreden polo- žaj, kajti mnogi starši si tega izdatka ne morejo več privoščiti, prav tako pa jim je težko, da bi otrok zaostajal za drugimi. Seveda tu ostajajo še jezikovne šole in tečaji zunaj osnovnošolskih klopi, njihova kvaliteta in tudi cena pa je mnogokrat zelo vprašljiva.

UVELJAVLJA SE INTEGRIRANI POUK

Veljavni osnovnošolski predme- tniki je mogoče spreminjati le s spremembo zakona, in bližje kot

uvajanje obveznega pouka tujega jezika na razredno stopnjo, je **zakonsko uvajanje integriranega pouka**. Tudi tu Korošci ne zaostajamo in Janez Langerholc pravi, da so s tem pričeli že domala v vseh osnovnih šolah v regiji.

Povsod še ne gre za povsem izdelani integrirani pouk, ampak za nekakšno kombinacijo klasičnega pouka in novosti, da bi bil prehod lažji tako za učence kot učitelje. Povedano na kratko in v skopih besedah: pri tem pouku ne gre za klasično obravnavo snovi po posa- meznih predmetih in urah, ampak se pri pouku hkrati prepletajo snovi iz slovenščine, matematike, narave in družbe itd. Največ izkušenj imajo na tem področju na **osnovni šoli na Prevaljah**, kjer so s strani Zavoda za šolstvo bili izbrani za ta projekt in učenci po tej novi metodi zaključujejo že tretji razred.

Ravnatelj prevaljske osnovne šole **Ivan Kušnik** pravi: **Naše izku- šnje z integriranim poukom so dobre, vendar s tem zadržkom, da bomo dokončne ocene lahko dali šele čez nekaj let, saj bomo te učence in njihov učni uspeh spremljali tudi dalje. Rezultate tega projekta spremljajo tudi na Zavodu za šolstvo in kmalu bo seminar, na katerem bodo stroko- vnjaki predstavljali ter rezultate. Učenci, ki so vključeni v ta pouk, v prvem in drugem razredu niso dobili spričeval in prvič jih bodo**

dobili letos, po končanem tretjem razredu."

Brez soglasja staršev po šolah ne uvajajo integriranega pouka, in dejstvo je, da ta način zahteva od učiteljev neprimerno večji napor in osvajanje novih znanj. Pa tudi starši morajo pri tem več sodelovati. **Katica Nikolov**, ki poučuje na osnovni šoli Mežica, je za starše prvega b razreda pripravila skupaj z otroci imeniten prikaz tega pouka, ki je tudi pri tistih starših, ki so v to novost še dvomili, razblinili zadnje dvome.

PROJEKTNI DNEVI

Projektni teden ali projektni dnevi pa so v osnovnih šolah spet novost, ki so jih po nam znanih podatkih že preizkusili na **radeljski osnovni šoli, v Dravogradu in v Podvelki**. Zaenkrat so to tudi v slovenskem prostoru bolj sramežljivi in redki poskusi, na radeljski osnovni šoli pa so si projekt zastavili gotovo najbolj široko. **Herman Tomažič**, ravnatelj radeljske osnovne šole pravi: **Učenci so se razdelili po interesnih skupinah in ne po starosti ali oddelkih, in glede na njihove interese smo oblikovali kar 42 skupin projektnih skupin. Če naštejemo le nekatere od njih:**

PETO-ŠOLCI IZ DRAVOGRADA V ŠOLI V NARAVI

Šestdeset učencev petega razreda Osnovne šole Dravograd in podružnične šole v Šentjanžu je teden dni preživelo šolo v naravi v Čmi na Koroškem. V programu šole v naravi so na lepo urejenem smučišču pridobivali znanje v alpskem smučanju in o osnovah teka na smučeh. Ostali

računalniška skupina, gorski reševalci, novinarji, trgovci na planinski koči se je dvajset otrok ukvarjalo s planinsko šolo, nekatere so zanimale lutke, delo z lesom in drugo. Izkušnje so zelo dobre, na sklepnih prireditvi, kjer smo pokazali te izdelke in sam projekt, pa so bili starši zelo navdušeni. Treba pa je dodati, da je takšen projekt zelo zahteven, za mnoge dejavnosti smo dobili zunanje sodelavce, na pomoč pa so nam priskočili tudi sponzorji. Glavni je bila radeljska občinska vlada.

NAMESTO ZAKLJUČKA

Koroško šolstvo po tej plati torej niti ni tako na obrobju in skuša slediti novostim, ne da bi s samo prakso pretirano prehitevali teorijo. Vendar je tudi v osnovnem šolstvu vrsta drugih odprtih vprašanj, ki terjajo odgovore in še kakšen obširen zapis v prihodnje. Tu je gotovo usoda podružničnih šol, samo materialno stanje na šolah, saj se nekateri šolski prostori nemogoči in za otroke nevarni (stara šola na Ravnah) in nena-zadnje-same plače učiteljev.

Miro Petek

DRAGI ALI POCENI GRIŽLJAJI NAŠIH OTROK?

Ministrstvo za šolstvo naj bi z nacionalnim programom enako poskrbelo za vse šole, najsi se ta nahaja na Kozjaku ali v Ljubljani-Centru. Ob tem pa ministrstvo tudi priporoča, da bi tudi občinski proračuni prispevali kakšen tolar za dogovorjeni program, kar seveda pomeni večjo kakovost šolanja.

Med dogovorjeni program sodi tudi kosilo za otroke, kjer pa so razlike v cenah v koroški regiji kar velike, odvisno pač od tega, koliko pri subvenciji sodeluje občina. Kaveljc tiči v kuharicah, ki jih ministrstvo za šolstvo priznava (to je, plačuje) za pripravo malic (ena kuharica na 400 malic), za kosila pa ne. Tako se ponekod poslužujejo občinskih intervencij, drugod pa ekonomske cene kosil.

V občini **Ravne na Koroškem** šolarji na nižji stopnji odštejejo za kosilo 85 tolarjev, na višji 90 tolarjev in podražitve menda ne bo, saj bo občinski proračun poskrbel za plačo kuharic, ki jih ne plačuje država. V **radeljski** občini so doslej za kosila plačevali po 80 tolarjev, starejši učenci sto tolarjev, pripravljeno pa imajo novo ceno, to je 130 oziroma 150 tolarjev. V občini **Dravograd** je cena kosila 120 oziroma 140 tolarjev, za razliko od drugih pa imajo v tej občini ponekod še topli obrok po 75 tolarjev. V **slovenjegraški** občini pa že nekaj časa uvajajo ekonomske cene in za otroke na najnižji stopnji velja kosilo 150 tolarjev, za učence od petega do osmega razreda pa 170 tolarjev.

PREPIH PRIHAJA....

PROF. TONE TURIČNIK

ČAS SE NI IZTEKEL V PRAZNO - NE

Povod za razgovor z Vami je monografija Slovenj Gradec in Mislinjska dolina, knjiga, ki je izšla poleti in katere urednik ste Vi, gospod Turičnik. Mesto, kot je Slovenj Gradec, si je zaslužilo monografijo, saj se ima s čim pohvaliti. Da je tako, pa ste zaslužni tudi Vi. Rečemo namreč lahko, da ste z zanesenjaki ustvarili podobo tega mesta, ki je tako drugačno od drugih. Kako vam je to uspelo?

Kako nam je uspelo? Marsikdo zastavlja tako vprašanje, a mi nekoliko drugače-koliko in kaj. Mislimo, da smo vendarle precej dosegli. Odločili smo se za bivanje v tem okolju, pa nam ni bilo vseeno, kakšno bo, kakšna bo ta hiša. Slovenj Gradec in širše območje sta živovarila na obrobju, daleč od dogodkov, če hočete, zapostavljena, odmaknjena, razvoj komunikacij je zaostajal; odmaknjenost precejkrat in živo čutimo še danes! Drugi so vidno napredovali, capljanje na mestu ni bilo nič dobrega, ves premik je obetal, da se bo vendarle kaj spremenilo, da bo premagano zaspano samozadovoljstvo. In tako se je začelo in zgodilo.

Res, dobro ste rekli - zanesenjakov: kar prijazna skupina nas je bila (in je še): mnogi so že umrli (dr. Stane Strnad, Jakob Soklič, Avgust Potušek, Ciril Canjko, Jurij Bocak in še kdo), nekateri so pred upokojitvijo ali so že upokojeni in so dodajali k rasti svoj delež 40, 30, 20... let k strukturi in napredku na kulturnem, šolskem, informativnem in drugih področjih (predolga je vrsta, da bi vse lahko našteali), danes prevzemajo dolžnosti in bremena mlajši ljudje, veliko jih je, in to v ustanovah - muzeju, galeriji, knjižnici, Kulturnem domu, Mladinski knjigi, galeriji Kolar in še kje - na šolah, Koroškem radiu, v tiskarni, Zvezi kulturnih organizacij, društvih, klubih in drugod, in se za kontinuiteto in novo kvaliteto ni treba bati.

Kaže pa vendarle reči, da tudi druga področja, upoštevaje prepletanje zgledov, razvojnih nujnosti in možnosti, niso zaostajala: gospodarstvo, bančništvo, zdravstvo, šolstvo, turizem, upravne dejavnosti, šport itd.; tako je tekel razvoj, včasih počasneje, drugič nekoliko hitreje, a dosledno, neustavljivo, uravnoteženo, kar je bilo za strukturo mesta in občine ugodno in spodbudno.

Končno; tako ravnanje dokazuje tudi letošnja bera številnih delovnih dosežkov, od infrastrukturnih do kulturnih (vodil jih je IS s predsednikom Janezom Komljanecem na čelu). In v ves ta nemir in iskanje v vseh letih po vojni se je ustvarjalno vključevala - vzorčno in posledično - kulturna dejavnost in prerasla v opazen pojav, čeprav je pot bila dostikrat vijugava, kulturni "elitizem" (zahtevnejše prireditve, profesionalnost) pod udarom, časčena sta bila le množičnost in ljubiteljstvo.

Res je, da smo v kulturni sferi (včasih ob kavici, drugič na seji, pa v dvoje, troje ipd.), kadar je šlo za iskanje iztočnic in možnosti, veliko tehtali, razpravljali, primerjali, iskali zglede ali pa slutili, kaj bo dobro, in se dogovarjali in dogovorili ter dogovorjeno

"lansirali": in takoj se je izkazalo, ali je zamisel prava ali ne - v prvem primeru je našla podporo med ljudmi in velmožmi, recimo.

Prof. Tone TURIČNIK

občine in republike, pa strokovnjaki, kulturniki in še kje, v drugem ne.

Povedati kaže, da smo pri pomembnih projektih vedno uspeli združiti napore, prepričati odgovorne, premagati ovire, kakor "postavljate nas pred dejstvo" in končno doseči cilj in potrditev. Zato ni nezanimivo, da so velike mednarodne prireditve, vodili po osemdeset - devetdeset - ali sto članski organizacijski odbori, ki jih je imenovala občinska skupščina in jim je predsedoval prim. dr. Drago Plešivčnik, struktura je bila zelo pestra in upoštevani so bili vsi interesi in domala vsa področja. Če nebi bilo tako, bi take prireditve že ob prvih korakih bile obsojene na neuspeh.

Financiranje je temeljilo na sofinanciranju - gospodarskih in kulturnih subjektov, domačih, slovenjgraških in slovenskih in mednarodnih sponzorjev in mecenov in tudi občanov (recimo leta 1966 so meščani, delavci, upokojenci itd. izoblikovali 1. nagrado, ki jo je dobil K. Hegeđušič - vsote nismo zaokrožili, kolikor se je zbralo, smo izročili avtorju), sodeloval je tudi UNESCO in še kdo.

Mednarodnim likovnim prireditvam so se pridružile še druge: srečanja novinarjev, pisateljev, zdravnikov, likovnih kritikov...; vsaka nova prireditev je dodala posebno vsebino in pomagala razčleniti zasnovano in pomen, razvijala je zdravega tekmovalnega duha, razgibala stroko, pomagali so številni strokovnjaki in sodelavci in druga kulturna področja, ki so s primernimi prireditvami dopolnjevala program in vzdušje.

V bistvu je šlo za nadaljevanje razvoja od tam, do koder so prišle prejšnje generacije; naša je stopnjevala in dodajala, širila področje in dejavnosti, povezala kulturno dediščino s sedanostjo, ter našla trdnejši stik s svetom (največ ob jubilejih Združenih narodov), svet pa je prisluhnil in pomagal. In največkrat je v središču tega nemirnega in širokega vrenja, povezovanja interesov in izvajalcev operativnih nalog ter sploh dogajanja bil prof. Karel Pečko, slikar in ravnatelj Galerije likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu.

Ideja Vinka Ošlaka, tedaj predsednika kluba OZN na ekonomski srednji šoli, da bi mladi po Jugoslaviji in drugod izrazili zavezanost miru, prijateljstvu in humanosti z likovno govorico in da bi priredili kakšno razstavo, bi lahko ostala v vetru, če je ne bi zgrabili ljudje Vašega kova. Kaj vse ima mesto od te ideje in kako ji je bilo kos, saj je njeno negovanje mednarodna dejavnost?

Spominjam se te Ošlakove pobude. (Publicist Vinko Ošlak zdaj živi in dela v Celovcu, pred kratkim je v Slovenj Gradcu predstavil roman Hagar). Ideja je bila izraz nekakšne splošne volje prispevati k afirmaciji dela klubov OZN in širitvi idej ZN. Klubi OZN so bili (večinoma) šolska društva, razvijali so izobraževalno dejavnost, širili ideje miru in mednarodnega sodelovanja, se zavzemali za kulturno in humanistično naravnost mladih, za strpnost in razumevanje med ljudmi in naordi.

Spominjam se tudi, kako sva s prof. Pečkom pretresala zamisel in tehtala razloge za in proti, razmišljala o organizacijskih in finančnih možnostih (bilo je leta 1955), iskala oblike, način ipd. Center klubov OZN se je zavzel za pobudo in morda še kdo: Umetnostni paviljon je razpisal natečaj za jugoslovansko udeležbo; po uspehu te razstave je bila logičen nasledek mednarodna razstava z geslom Mir, humanost in prijateljstvo med narodi. In tako je začetek kar sam po sebi stopnjeval nadaljnje silje: vsak naslednji jubilej ZN je trajal več in boljše.

Pridobitve: številni stiki z umetniki, ki živijo na vseh koncih sveta, stalna galerijska zbirka, imenovanje nekaterih najpomembnejših likovnih ustvarjalcev za častne občane (H. Moore, O. Zadkine, W. Berg, K. Hegeđušič, P. Lubarda in B. Jakac), zasnutek Gaja miru, dograditev prostorov

ZANJ, NE ZA SLOVENJ GRADEC

velike galerije, postavitve kipa O. Zadkina Apollinaire, članstvo v združenju mest, dobitnikov listine Glasnik miru, številni katalogi in edicije ob prireditvah, darilo nizozemskega grafika T. Wegnerja - družinam v slovenjegraški občini je namenil 4000 grafik za obogatitev stanovanj - ekskurzije, ki jih zanima mesto in kulturni spomeniki, založniška dejavnost in najbrž še kaj. Vse to je ustvarjalo in ustvarja utrip, vzdušje, ki ga ljudje občutijo, ko pridejo k nam. Vse možnosti - vsekakor - še niso izrabljene.

Kako smo bili temu kos? Kratko: mnogi so bili pripravljeni sodelovati, vsak po svoje, kulturniki in umetniki, meščani, delavci, obrtniki, kmetje, politiki, gospodarstveniki, šolska mladina in še kdo ter številni zunanji strokovni sodelavci in prijatelji. In ko je bilo treba, so pripravljeno spreminili v dejanja!

Naloga so bile pretehtane in cilji jasno zastavljeni in interesi, ki so zadevali kadre, projekte, denar, namen in dosežke. Stopnjevalo se je zanimanje časopisov, radia in TV, kulturnikov in umetnikov, politikov in predstavnikov oblasti, domačih in tujih, predstavnikov ZN itd., kar se je izražalo v pokroviteljstvih in drugih oblikah podpore in je pomagalo utrjevati smisel vseh prizadevanj. Nedvomno je to zaveza tudi zanamcem!

Kako je Slovenj Gradcu uspelo pritegniti novinarje, kot je Bogdan Pogačnik, da pomembni dogodki niso ostali za zaprtimi mestnimi vrati?

Novinar Bogdan Pogačnik iz Ljubljane, rezervni Slovenjgradčan, kakor je nekoč v šali dejal, časnikar, ki je prepotoval domala ves svet, se srečeval s številnimi državniki, kulturniki, umetniki, živel v Parizu, delal v slovenskem in mednarodnem PEN in še kje, je rad prihajal na Koroško, to lepo našo deželo, saj se je vedno veselil srečanj z dr. Francem Sušnikom, dr. Dragom Plešivčnikom, prof. Karlom Pečkom in še kom (kljub zdravstvenim težavam še vedno rad prihaja). Pri nas so ga vznemirili široko kulturno delovanje, sveže zamisli, ideje, ki so bile včasih "nad oblaki", in pripravljenost ljudi, da jih uresničijo. In kot svetovljan se je odločil, da "velikim zamislim malega mesta" pomaga v svet.

Potem je nesebično in tvorno sodeloval pri organizaciji pisateljsko-novinarskih prireditelj, se med pripravami dogovarjal z udeleženci, predstavniki ZN in UNESCO, vodil srečanja in pomagal oblikovati naslovna gesla. In skupni uspeh je bil tudi njegov uspeh!

Sodelovali so prav iz teh razlogov še drugi, domači in tuji, poročevalci, ocenjevalci in komentatorji, ker jih je navduševala ta posebna kulturna klima, usmerjena v širše

razsežnosti. Vsekakor bi bilo zanimivo njegovo videnje te odločitve in sodelovanja!

Šestdeset let Vašega plodnega življenja, vsaj precejšnji del, je bil namenjen urednikovanju (recimo, Mislinjske doline, Radia Slovenj Gradec, kjer ste bili med ustanovitelji, pa Odsevov in Odsevanj, šolskih zbornikov), bili ste ravnatelj srednje šole v Slovenj Gradcu, dolga leta ste učili in še učite slovenščino in še bi bilo mogoče kaj najti. Kaj Vas navdaja z največjim žarom, kaj Vam daje največ zadovoljstva, na kaj ste najbolj ponosni, ko se ozrete na sadove svojega dela?

Natančno tako: nedvomno je glavna dogodkov mojih že za mano! Vse to, kar ste našli, sem delal in še več. Vprašanj je veliko in ni mogoče kar naravnost odgovoriti. Stalnica je bila vsekakor šolsko delo, ožje, posredovanje znanj, zakonitosti in lepote slovenskega jezika in književnosti mladim in manj mladim v šoli in tudi zunaj nje. Lepa misel, da sem to delal rad in s polnim pedagoškim žarom. To velja še zdaj. Včasih se je tako zanimanje odražalo še v igralskih in recitatorskih nastopih učencev, mentorstvu literarnem krožku na šoli, potem v Literarnem klubu, izbiranju prispevkov za natečaje, na katerih so bili dijaki kar med rednimi dobitniki nagrad (od - nekdanje - zveznih do republiških, medobčinskih in občinskih) in morda še kje.

Uživam, kadar lahko kaj v miru in zbranosti preberem ali pa s prijatelji razpravljam o aktualnih dogodkih, kulturnih vprašanjih, literarnih dosežkih članov Literarnega kluba ipd. Vsekakor sem vesel, če prispevek ali besedilo, ki ga napišem, zagleda luč, še posebej, če so ljudje pozorni do izrečenih misli. Na kaj sem ponosen? Rekel bi, na vse, kar sem in kar smo naredili.

Neuspehov se človek ne spominja rad! No, nekaj je stvari, ki jih kaže poudariti: uspešno sem pomagal orati ledino šoli kot prvi ravnatelj, pa Radiu Slovenj Gradec (zdaj Koroški radio), Literarnemu klubu, Odsevom in Odsevanjem, zaokrožen je esej o slikarju Pečku kot kulturnem delavcu in človeku, nekatera literarna besedila, prispevki za obe monografiji, posebej še za zadnjo, ki je lepa in bogata in predstavlja svojevrstni izdajateljski dosežek; ustvarjalci smo jo ustvarjali z ljubeznijo in zavzetostjo - vsi, od avtorjev (dr. Ivan Gams, prof. Jože Potočnik, umet. zgod. Marko Košan in jaz) do fotografov (Milan Pajk in Jože Resnik), oblikovalcev (Studio Breg, Ljubljana), ki jih je usmerjal Harlad Draušbaher, in tiskarjev Gorenjskega tiska v Kranju. Lektor: prof. Andrej Makuc. Veliko organizacijskih nalog sta opravila izdajateljski svet in uredniški odbor, recenzentskih pa dr. Nace

Šumi in Mira Strmčnik - Gulič. Monografijo je izdal IS SO Slovenj Gradec, založila pa Galerija Niko R. Kolar.

Slovenj Gradec ima najbrž še lepe načrte, zanesljivo tudi Vi. Nam lahko katerega zaupate?

No, z načrti je križ: včasih je kateri tako zanesljiv, da ne bolj, pa se zgodi, da ga nepričakovano kaj razblini, in je konec! Zato: nič o konkretnih zamislih! Če mi bo zdravje naklonjeno in moči, bom še sodeloval pri kakšnih projektih, ki me bodo zanimali, recimo, v okviru priprav na leto 1995, pa pri Zvezi kulturnih organizacij, Literarnem klubu, Odsevanjih, morda bo tudi več časa za pero.

In za konec: je vredno živeti za svoje mesto, kot ste - preprosto - živeli Vi?

Da, seveda! Ampak: najprej živiš zase, za družino in ta zate. Pa za poklic. Potem: za svoje mesto, kakor pravite. Čeprav se vse te življenske silnice neprestano prepletajo. Kakor rečemo: kulturniki smo začutili, da lahko ali živitarimo ali pa živimo polno, če širimo duhovna obzorja in kulturni prostor bivanja, ustvarjamo prijaznejši kraj in spodbujamo kulturno razgibanost in kaj storimo zanjo. In ker sem bil zavezan delovnemu mestu v kraju iz takih in drugačnih razlogov, pa tudi zaradi korenin, domočega ognjišča in rojstnega doma, mladostnih spominov, ki so vrelec in popotnica, in prvih nepozabnih razgledov v svet, ki so bili navdušenje in razočaranje in pouk za trdnejšo opredelitev, kaj so vrednote in katere odločitve terjajo: pač potem ni kazalo drugega, kot odločiti se za drugo možnost.

Seveda so bile težave, kje jih pa ni! Premagovati jih je pomenilo (in nedvomno še pomeni) dokazovati se; če so uspehi, so poti potrjene in zadovoljstvo lepo plačilo. In človek mora vztrajati na poti do cilja! Glejte, to ne prinaša gmotnih uspehov, utrjuje pa samozavest, voljo in ukoreninjenost, širi izkušnje, znanstva in spoznanja, kar je nedvomno veliko bogastvo na drugi ravni! Ko pridejo leta, pomirjeno seštevaš življenske postavke: razveseli te vsota, ki pove, da se čas ni iztekel v prazno.

In to je veliko, največ!

Helena MERKAČ

PREPIH

OGREVANJE - TEGOBA RAVENČANOV

Kar smo previdno napovedali v prejšnji številki Prepiha, se je zgodilo: na Ravnah so (za en popoldan) odklopili sistem mestnega toplovodnega ogrevanja. Vzrok: neporavnani računi Komunalnega podjetja do Železarne, potrošnikov do Komunalnega podjetja. Izvršni svet je z najemom kredita začasno rešil konfliktno situacijo, a s tem postavil pod vprašaj zadolževanje občinskega proračuna. Na seji IS so se slišali očitki o izsiljevanjih Petrola do Železarne in Železarne do Komunalnega podjetja. Padale so tudi težke besede na račun občanov, ki ne poravnajo razposlanih položnic. Na zboru krajanov Javornika pa so letele strupene puščice v drugo smer, na občinsko vlado in predstavnike Komunalnega podjetja Prevalje.

Naj je bil skrajni prijem (odklop) Železarne oziroma Slovenskih železarn upravičen ali ne - zgodil se je, in ni rečeno, da se je zadnjič. Izvirni greh (neplačevanje računov v verigi) še ni odpravljen, izpad sredstev pa vztrajno narašča.

Med ljudmi je odklop toplovodnega sistema naletel na različne odmeve, odobral pa ga zagotovo ni nihče. Jasno je

tudi, da socialna kriza delu porabnikov čisto zares ne omogoča več plačevanja visokih računov in njihove abstinence ni mogoče enostransko obsojati. Drugi del nerednih plačnikov pa nima opravičila niti v dejstvu, da sistem izterjave dolgov ni izdelan oz. je neučinkovit. Posledice potem občutijo vsi enako.

Pri Prepihu smo seveda želeli dobiti čim več izjav neposredno prizadetih, torej krajanov, ki jim je bilo odklopljeno ogrevanje in ki jim tak ukrep do konca zime še grozi. Nekateri so, ko jih je naš reporter skušal ujeti v objektiv, jadrno pobegnili, čeprav bi imeli kaj za povedati, kot so tudi sami dejali. Na Ravnah vsekakor prevladuje mnenje, da poteza g. Ocvirka (on je namreč dal neposredni nalog za odklop) ni bila korektna, da pa je ljudem treba na nek način vendarle vbiti v glavo, da je treba račune sproti poravnati.

Sicer pa pogledimo, kaj so našemu reporterju Francu JURACU povedali anketiranci:

OGREVANJE JE PREDRAGO

Drago KOTNIK, metalurški tehnik, Čečovje: "Mislim, da ogrevanja ne plačuje vsaj trideset krajanov. Potem ni čudno, da je prišlo do tega, da so bila mrzla stanovanja. Ogrevanje je res strošek, pa vendar mislim, da tisti, ki bi moral kupiti drva in sam skrbeti za ogrevanje svojega stanovanja, ne bi bil nič na boljšem. Tudi drva so draga. Je pač tako - iz nič ni nič.."

Terezija FERLIN, upokojenka, Javornik: "Jaz mislim, da je za marsikoga ogrevanje težko plačati. Vem, da se mora plačati, vendar ljudje v sedanjem času, ko je tako velika brezposelnost, nimajo denarja. Seveda, če bi pa moral kupiti drva, bi vse skupaj še gotovo dražje prišlo."

Slavka DRAGOLIČ, upokojenka, Čečovje: "Izgovor, da nekateri ne morejo plačevati ogrevanja, ni čisto najbolj na mestu. Zastonj danes ni nič. Res je, da so plače nizke, da ni dela, pa vendar zaradi tega ne morejo trpeti tisti, ki so redni plačniki. Tistim, ki pa res ne morejo plačati, naj pomagajo v okviru socialne pomoči."

Milan ZIVKOVIČ, delavec, Javornik: "Jaz osebno mislim, da to ni prav, da so ogrevanje izklopili. Veliko je takih, ki imajo nizke plače, pa velike družine. Standard je mnogim tako padel, da ne vedo, kako bo za preživetje. Sem pa eden tistih, ko mislim, da se vse to mora plačati. Odgovorni bodo morali dati tu glavno besedo in tudi s podražitvami cen bodo morali malo počakati."

Miran KODRIN, profesor, Čečovje: "Ni prav, da se na tak način rešuje problem. Mnogo nas je, ki ogrevanje redno plačujemo in tudi to se ve, koliko je takih, ki ogrevanja ne plačujejo. Treba bo tu najti pametno rešitev in mislim, da potem ne sme več priti do odklapanja."

Enisa PERNIČ, gospodinja, Javornik: "Sem upokojenka po možu in prejemanj mesečno 28.000 SIT pokojnine. Za preživet imam dve šoloobvezni deklici in ko ob mesecu prejmem položnice za plačilo vseh stroškov, vam po pravici povem, da je pokojnina premajhna. Jaz gretja ne morem v nobenem primeru plačati in takih ljudi je še veliko."

KEGLJANJE NA LEDU JE DEL TRADICIJE MISLINJE.

Kadar govorimo o kegljanju na ledu, moramo to izredno pestro in razgibano dejavnost razdeliti na dve področji : na stari, tradicionalen način kegljanja na ledu in na tistega, ki prevladuje v slovenskem tekmovalnem prostoru.

Ko takole opazuješ kegljače, bodisi tiste na ledu ali pa one, ki trenirajo in tekmujejo skozi vse leto ter kegljajo tudi na asfaltni ploskvi, ti pride tako čisto nehote pred oči značilna, svetovno znana in velikokrat reproducirana slika "Lovci v snegu" Pietra Brugela iz leta 1565. Obzorje je modrozeleno od mraza. Gole skale štrlijo iz zasnežene zimske pokrajine v nebo, ki se zrcali v zamrznjenem jezeru. Vaški živžav je na drsališču. Kmetje se zabavajo in kegljajo na ledu ter se sankajo... Seveda ta umetniški dosežek ni samo atrakcija najstarejših zimskih iger alpskih dežel-kegljanje na ledu.

Tudi v Mislinji imajo začetki kegljanja na ledu že zelo staro in dolgo tradicijo, ki sega že preko 200 let v preteklost. Skozi vsa ta leta so se menjale generacije, prihajale so nove, s tem pa je rasla in se plemenitila ta zanimiva in privlačna igra bližanja in zbijanja kegljev na spolzkem ledu. Prav ekipa kegljačev: Danilo Kotnik, Stanko Koprivnikar, Ivan Borovnik, Rudi Lubejter Marjan in Stanko Timošek so se pred več kot desetimi leti prvič udeležili republiškega in pozneje še državnega prvenstva in tako ponesli ime Mislinje v svet, ko so se s keglji pojavili na delu pod Mežakljo.

Stanko Koprivnikar pa je v vseh teh letih požel kopico uspehov in dobrih rezultatov, saj je takorekoč gonilna sila prve ekipe, ki nastopa v državnem prvenstvu, poleg tega pa je še član državne kegljaške reprezentance. Sploh pa trenutna sestava prve ekipe, ki jo

sestavljajo: Frici Tisnikar, Uroš Krenker, Stanko Koprivnikar, Ivan Borovnik in Rudi Lubej dosega izredno dobre in zavidljive uspehe ter predstavlja tudi pomembno kegljaško silo v državnem merilu.

Med prvimi kegljači na ledu sodobne generacije v Mislinji so bili : Fric Tisnikar, Vinko Žohar, Pavel Rapuc, Rudi Založnik, Rajko Rozman, pa najstarejši Jože Jaš, ki že preko 60 let dobesedno živi s kegljanjem na ledu, saj je takorekoč že od malega rasel z njim. Tako rad se spominja številnih življenjskih mejnikov, pa starih obrazov, s katerimi je prekegljal na ledu dneve in noči in od katerih že mnogih davno ni več. Bolj je pihalo in rezalo ter sčipalo v obraz, večji je bil užitek in veselje, to pa je tudi eden od čarov kegljanja.

"Včasih pa je bilo čisto drugače, se spominja Jože. "Takrat so starejši kegljači le stežka spustili mlade medse, da si jim bil enak. Kegljati si moral najprej s svojimi vrstniki in šele z leti so te

sprejeli v svoje vrste."Rad se spominja pripovedi starih kegljačev, ki so govorili, da je bil v času Avstro-Ogrske monarhije takratni veleposestnik Poglajen, ki je imel Mislinjo v zakupu, celo tako navdušen nad kegljanjem, da so nekateri delavci metali "štoker", kot so keglje imenovali, kar med delovnim časom. Česa podobnega danes ne bil zlepa doživeli.

Takšni so torej vsi ti čari kegljanja, stare tradicije Mislinje, del njene posebnosti in nenazadnje tudi Koroške. In upamo, da ne bo zlepa zamrlo, kajti mladih, ki jih to veseli (da v njem vidijo rekreacijo ali pa jim pomeni še kaj več, kot je doseganje dobrih rezultatov), je v Mislinji dovolj. Zamrlo pa ne bo tudi zaradi takšnih ljudi kot so Stanko, Fric, Rajko, Pavel, Jože, ljudi, ki so v vseh teh letih vtakali v ta šport del sebe in ga plemenitili ter ohranjali vse do danes.

Silvo Jaš

Med mislinjskimi kegljači

BREZ TEKA NE GRE VEČ

Zakonca Viljem in Hedvika Blatnik tečeta že 10 let na vseh maratonih - veliko uspehov prav na mednarodnih

Viljem in Hedvika Blatnik sta prijetna človeka, preprosta in skromna, z veliko željo po športu. Vsej širši javnosti sta znana kot vztrajna in trmasta Korošca, ki ju ne manjka na nobenem teku doma in na tujem. Začela sta pred desetimi leti, najprej na alpskih smučeh, potem na tekaških, na koncu pa ugotovila, da je prav tek tisto, kar jima nudi največ.

"Začela sva rekreativno. Nato pa pride trenutek, ko se vprašaš, koliko si pravzaprav sposoben, kakšne so tvoje moči in kako bi se odrezal nekje na pravem tekmovanju. Kasneje te vleče bolj in bolj, želja po boljšem rezultatu, po boljši uvrstitvi in te dobesedno čisto zasvoji. Enostavnost tja. Seveda pa gre v prvi vrsti omeniti nepozabna prijateljstva, ki se na takih tekmovanjih stkejo. Vsi se poznamo med seboj, skupaj se pripravljamo in veliko pogovarjamo o tem konjičku, ki nas druži. Med samo tekmo pa je stvar drugačna: takrat smo tekmeči in nič več. Na koncu pa vendarle pravi kolegi, skupaj sedemo za mizo in si iskreno čestitamo. Zares, nikjer ne bi našel boljših prijateljev kot tu, kjer smo prav vsi enaki, vse nas druži želja po boljšem, zdravem načinu življenja," je začel Viljem.

Sama pravita, da treninge dobro usklajujeta z delom doma in službo. Trenirata namreč tdi do štirikrat na teden v okolici Mežice, začneta pa akvoj po službi. Hedvika pravi: "Nikoli ne posedava po službi, veva namreč, da naju čaka delo, družina, pa tudi trening. Zato najprej opraviva slednje, kasneje pa delo doma. Mnogo ljudi namreč misli, da je sam trening prenaporen in si kasneje dodobra izčrpan, a le ni tako. Mislim, da prav tek daje moč in večji elan za vsa opravila, ki čakajo. Izgube časa ni, nasprotno vse je postorjeno pravočasno in brez problemov."

Po vseh pokalih, ki so lepo spravljani v vitrinah doma, sem ugotovila, da so od vsepovsod. No, v zadnjem času skoraj več iz tujine kot doma. Kako to? "Čisto preprosto - ker jih ni oziroma jih je vedno manj. Tako pač hodiva večji del v Avstrijo, zdaj imava tam že veliko prijateljev in nama pošljejo vabila, ki sva jih res vesela. Ni

nama težko na pot, vsak tek je namreč doživetje zase in se ga kar moraš udeležiti. V tujini je tudi organizacija teh tekmovanj drugačna. Vsakega športnika sprejmejo odprtih rok, sama prireditelj je kot nekakšna slavnost, nagrade pa vedno podeljuješ župan mesta, v katerem tečemo. Tudi konkurence so različne, najbolj pa me veseli to, da je tudi za otroke poskrbljeno. In nenazadnje - vsak udeleženec dobi nagrado, če le preteče razdaljo v določenem času. Vsak pa ima občutek, da je nekaj vreden, tako na startu kot na cilju," nadaljuje Viljem.

Se sem gledala množico svetlečih pokalov, na desni dosežki g. Viljema, malo stran pa žene Hedvike. Prav vsi pa so bili dobljeni za izvrstne rezultate. Hotela sem še nekaj vprašati, pa me je prehitel Viljem: "Nikoli ne štejem prvih, drugih in tretjih mest, ker sva vsake uvrstitve vesela. Vsak tek namreč pusti pečat: tu je napor, pa vreme, po katerem tečeš vse to pripomore h končnemu izidu. Ko pritečeš v cilj, je totvoj osebni uspeh, zmaga nad samim seboj, tega pa ne moreš pozabiti. Mnogo je tekov v desetih letih in nobeden ne uide iz spomina. Vsak je poglavje zase, v vsakem je spomin, košček tistega, kar je ostalo tvojega na cilju. Lepo je vse to pogledati po slikah in takrat se zaveva, da je najlepše že to, da sva bila zraven."

Kar razgovorila sta se in veselje ju je bilo poslušati. Pripovedovala sta o doživljajih, veseljih in

žalostnih dogodkih s takih tekmovanj in omenila tri sinove, ki ju spremljajo na tekih. Dva sta že študenta, a ob študiju najdeta čas za rekreacijo, najmlajši Janže, osnovnošolec, pa mami in očetu že nosi domov pokale s tekov v svoji konkurenci. Takrat se oglasi mama Hedvika: "Ponosna sva nanje. Vsakemu sva zapustila zavest o športu,

da jih bo spremljala celo življenje. Kasneje pa se bodo odločili sami."

Tudi njiju sem povprašala, kaj jima sploh pomeni tek in sta dejala: "Pravzaprav vse. Ščasoma te to zasvoji, v kar sprva ne moreš verjeti, a je le res. Brez narave in rekreacije pri nas ne gre, a če bi le moral kdaj nehati bi se gotovo vrnil h planinam. O tem pa za zdaj še ne razmišljava, ker bi brez teka nastala praznina, ki je ne bi mogel zapolniti z ničemer. Dokler bova mogla, bova pač tekla! Tudi zdrava sva bolj, telo se po vseh naporih utrdi in verjemite, da že dolgo nisem bil bolan. Zvrst športa, moč in dolžino pač prilagajaš letom, sam zdaj vem, da uspe."

Se smo se pogovarjali in nerada sem zaključila ta naš pogovor z misljo, kako bo vnaprej. Čakajo ju še mnogi maratoni, tekmovanja, ki se jih želita udeležiti. Pa vendar - njuna največja želja?

Spogledala sta se, takrat se je prikazala tista dobro poznana iskra v očeh in sta v en glas odgovorila: "Velik maraton, tek v NEW YORKU, ki je gotovo največji izziv za naju. Zelo si želiva tja in mogoče bo nama kdaj uspelo. Sicer pa - sedemkrat sva že bila Koroški grči, osemkrat na teku Kralja Matjaža, na vseh Borisovih tekih, vsa prva mesta pa so nama vzpodbuda, da bova le videla Ameriko."

Hvala za pogovor, v imenu uredništva, krajanov Mežice in vseh športnih prijateljev, čestitamo za odlične rezultate in želimo še vsaj toliko teh na prihodnjih tekih!

Klavdija Garbus

INTERESNO ZDRUŽEVANJE

V preteklem letu je Društvo kadrovskih delavcev Koroške pridobilo številne člane, ki jih združuje tudi želja supešno opravljati svoje poklicno delo v družbenih razmerah, ki jih nismo vajeni.

Izvršni odbor društva pripravlja članstvu - skoraj sto jih je - letno skupščino, ki bo v začetku februarja. Pričakujejo ustvarjalno razpravo o programu dela za naslednje leto in o uresničevanju zastavljenega. Obeta pa se zahteva po ponovni opredelitvi namena in dejavnosti društva, ki je po poklicni sestavi in delovnih področjih članov dokaj pestro.

V prvem letu delovanja je izvršni odbor, katerega predsednik je Janko Kolar, predvsem želel članom približati aktualnosti preko seminarjev in ustvaritvi določeno materialno osnovo društva za delovanje v prihodnje. Zato bodo v bodoče lahko pripravili več družabnosti in s tem povečali pripadnost društvu, ki postaja regijska ustanova, kar je na Koroškem redkost.

S.S.

NOVO PODJETJE : GRAFIKA IN GEREK

obcinsko pomočjo nemara resilo podjetje, ki sedaj zaposluje okoli 40 delavcev, pretežno žensk, za katera je v dolini že tako težko najti zaposlitev. Treba pa je tudi dodati, da je Grafika v zadnjih letih preživela tudi na račun velikega odpovedovanja zaposlenih, ki so imeli zelo bedne plače.

-ek

10 - LETNICA CENTRA ZA SOCIALNO DELO SLOVENJ GRADEC

Center za socialno delo Slovenj Gradec poraznuye prav v tem dneh deseto letnico svojega obstoja. Danes je po novi zakonodaji postal javni zavod, katerega ustanovitelj je sedaj država Slovenija in nič več občina. Center je poleg redne dejavnosti, ki spada v socialno področje, v svojem desetletnem obdobju razvijal in uveljavljal tudi druge dejavnosti, ki pomenijo z njihovega vidika preventivo in kurativno za otroke, mladostnike in tudi odrasle ljudi.

O 10. letnem delu Centra za socialno delo Slovenj Gradec in posebej o preventivnih in kurativnih dejavnostih ter o novostih novega Zakona o socialnem varstvu je povedala **g. Boža VITEZNIK-RAJ**, vodja centra, naslednje misli in podatke:

"Na področju preventivnega delovanja našega Centra za socialno delo lahko omenimo tri pomembne dejavnosti za otroke in mladostnike.

1. Že vsa leta organiziramo **letovanje otrok** v našem počitniškem domu, katerega lastnik je občina Slovenj Gradec v Fiesi pri Piranu. V zvezi z letovanjem omenjamo tudi klub vzgojiteljev, ki smo ga ustanovili z namenom, da usposobimo vzgojitelje za delo z mladimi na letovanju. Otroci imajo zato prijetna in koristna letovanja, iz njih potem prihajajo sproščeni in zadovoljni domov. Vse to tudi pozitivno vpliva na pričetek pouka jeseni.

2. Na vseh osnovnih šolah občine Slovenj Gradec smo v 7. razredih ob pomoči mentorjev razvili **mladinske delavnice**, v katerih se odvijajo lažje in težje aktivnosti in v katere se učenci vključujejo popolnoma prostovoljno glede na svoje interese.

3. Med preventivne dejavnosti za mlade štejem tudi **predavanja za učence na šolah ter razgovore z mladimi**. To so vselej različne teme, ki si jih izberejo učenci sami, takšne, ki najstnike najbolj zanimajo.

Preventivne dejavnosti razvijamo tudi za odrasle. V zvezi s tem lahko predstavimo tki. **univerzo za tretje življensko obdobje**. Le-ta deluje v naši občini že šesto leto. V njej so dejavnosti s treh področij, namenjene odraslim. Predvsem so to upokojevc, ki so vključeni v učenje nemskega jezika, ročna dela in spretnosti ter telovadbo. Pri tej dejavnostih je največ upokojevc, zelo pa so pogrešani moški, tudi upokojevc, za katere še ne vemo, zakaj se ne vključujejo v te ali podobne aktivnosti. Vse vključene ženske so zelo zadovoljne in smo mnenja, da se je njihovo življenje s sedanjimi aktivnostmi popestrilo.

Kurativno socialnega dela smo v lanskem letu pričeli organizirano skupaj s firmo VIS Vitalis iz Slovenj Gradca. Skupno smo organizirali dejavnost **Pomoč na domu za ostarele**. Ostareli ljudje imajo nekatere težave, zaradi katerih ni potrebna vselej pot v zavod. Velikokrat gre resnično za občasno pomoč, kot npr. nekaj kupiti v trgovini,

priprava kurjave ipd. Preko pomoči na domu za ostarele lahko nudimo razne servisne usluge, ki jih približamo domu, v katerem stanuje ostarela oseba.

Ta oblika pomoči nam je v lanskem letu zelo uspela, v zadovoljstvo nas in koristnikov. Podobne oblike skrbi za ostarele smo razvijali in opravljali v celotnem 10-letnem obdobju. Pri svojem delu pa smo vselej imeli veliko podpore občine, zlasti izvršnega sveta in upravnih organov. Po njihovi zaslugi smo eden redkih centrov za socialno delo v republiki, ki ima ugodne prostorske pogoje za delo. Na našem Centru ima vsak strokovni delavec svoj prostor, da lahko nemoteno dela s človekom, ki ima težave.

Področje našega dela je zelo občutljivo, zato je prav, da lahko posameznik rešuje in ureja svoj problem inkognito, skupaj s svojim strokovnim delavcem. Center za socialno delo Slovenj Gradec zaposluje deset delavcev. Strokovna zasedba je ustrezna. Za reševanje težjih problemov se poslužujemo tudi zunanjih sodelavcev. V ta namen smo ustanovili strokovni svet, ki ga sestavljajo klinični in šolski psihologi, pediatri, pravniki, sociologi in specialni pedagogi. Kar se tiče tehnične opremljenosti našega Centra za socialno delo, pa menimo, da smo našo strokovno delo tudi ustrezno modernizirali s sodobnimi tehničnimi sredstvi in postopki."

Jože DOLAR

TROFEJE SO KOT ŽIVLJENSKI MEJNIKI

Jože Kos med svojimi številnimi trofejami

Za obisk pri Jožetu Kosu iz Pameč pri Slovenj Gradcu se nismo odločili zgolj po naključju. V svojem vsakdanu srečujemo toliko novih in tudi starih obrazov in nekateri naredijo na človeka tako globok ter izjemen vtis, da ga potem zlepa ne pozabiš; vtisne se ti v srce, zareže v dušo. Takšen je tudi Jože, šegav in hudomušen ribič, ki mu sploh ne bi prisodili, da je že krepko čez Abrahama. Član mokre bratovščine je že 22 let in njegovi najljubši vodi sta Mislinja in Drava. Slednja morda zategadelj, ker je ob njej preživel in doživel morda najlepše trenutke svoje ribičije, ujel pa je tudi številne lepe trofeje.

Jože je zanimiv tudi zaradi tega, ker ima v posebni sobi veliko številno trofej, saj se je s pripraviranjem ukvarjal dolga leta. Pri tem sta mu bili v veliko pomoč žena Minka ter hčerka Marjana. Ima domala večino sladkovodnih rib, ki prevladujejo v Dravi, od postrvi, smuča, ščuke, do ploščice, klena in mreje. Jože tako rad poudari, da so vse trofeje, ki nate zrejo na steni kot mejniki v človekovem življenju in prav za sleherni se živo spominja, kje in na kakšen način jo je bil uplenil.

Z prizvokom trpskosti je tudi povedal, da sta letošnja članarna in tudi ribolovnica kljub obročnemu odplačevanju za upokojence kar precejšnji izdatek in mnogi izmed njih se bodo vodnemu užitku morali odpovedati. Vendar pa bo on sam tudi v teh nič kaj prijaznih in ribištvu naklonjenih časih vztrajal. S slehernim obiskom vode bo tako vedno znova spoznaval ter dojemal, tako kot že leta nazaj, skrivnosti Mislinje in Drave, pa tudi marsikatera trofeja se bo znašla na njegovem tmku. To pa Jožetu ravno zaradi njegove vztrajnosti in včasih tudi trme še kako privoščimo in želimo.

Silvo Jã

"Slaščičarna v Mežici"

ZAGREBŠKO Z
DIMOM, PROSIM!

V Mežici je mogoče dobiti vse, če si lačen: ponudba domačih kmečkih jedi je enkratna, ribe so tudi, ješ lahko po naročilu, skratka - lačen gotovo ne moreš iz kraja. Toda - o bog ne daj! - če bi se kdó hotel na vrh vsega tega še posladkati. Zakaj? Ker v celem kraju nimamo ene same poštene slaščičarne, kjer bi lahko v miru posedela mamica z otroki ali pa dve starejši gospe in se posladkale z dobro torto ter kremno rezino. O, pa saj jo imamo, pravite! Cisto tapravo, v samem centru mesta, z dobrim, svežim pecivom. Pa je res? Pogledali smo namreč tja in ugotovili, da je to vse kaj drugega kot to, o čemer govorimo.

Ze sam pogled, ko stopiš vanjo, je moten, zaradi obilice dima strastnih kadilcev, ki se ne odrekajo tej razvadi niti v lokalni pod tem imenom, kaj šele ob pogledu na otroke, ki jedo smetano samo meter stran pri mizi. Vtis je grozljiv, ko si v samem lokalni, ob prepolnem šanku "pogumnih" mož, ki glasno razglablajo o zadnji plači in o ženi, ki ne zna kuhati.

In potem sedeš. Seveda za mizo, pod katero je polno cigaretnih ogorkov, saj - pomislite! - pepelnikov ni, kar je to navsezadnje vendarle le slaščičarna. In kje so zdaj slaščice? Na policah opazimo zbirko žvečilnih gumijev in vrečke arašidov, pa celo čokolada je vmes. Ampak mi le povprašamo za pecivom. Imamo ga, le zakaj ne? Čudno hitro ga dobimo in sline so že pri bradi, kar curjajo na

krožnik, ko se spravimo na enkratne zagrebške rezine iz pekame Polanšek iz Prevalj. A po nekaj grizljajih spet solze v očeh. Mar ni več dobro? O, je, le dima je tu zraven preveč. Sili v oči in skozi usta skupaj s smetano, ki izgublja okus in sloves dobrega, ko jo ješ skupaj s cigareto. (Vedno se spomnim na otroke, ki jih grajamo pri mizi in jim polnimo glave z lekcijami o nevzgojenosti in razvajanosti, ker jim še zagrebške ne dišijo več).

Zavzem sosedo pri mizi, ko mi ponuja pijačo, saj bi tale nula tri vodke res pošteno pospešila prebavo, če bi jo zdajle spila za žejo. Vstanemo in planemo proti vratom, čimprej na svež zrak, ki ga v tem lokalni gotovo nihče ne pogrša. Doma me še reže po grlu, ko premišljujem in karam samo sebe da sem pravzaprav še zelo malenkostna in celo krivična glede našega "slavnega" lokalni. Res, eno samo slaščičarno

imamo v Mežici, pa še to obrekujem in kritiziram...

Je morda potem napaka, če znam ločiti zrno od plevela - ali po tem dogodku - slaščičarno od gostilne? Je res to napaka, če hočeš pogostiti majhne otroke v mimem okolju slaščičarne s čistim zrakom in vonjem po pecivu, kot v družbi glasnih kadilcev ki so "zašli" v ta lokal in jih nobeden na to niti ne opozori, da ne spadajo sem? Kaj šele, da bi vsaj ugasnili cigareto, ko vidijo otroke, da s težavo gojtajo dim in še smetano. Če je, potem se opravičujem. A dokler bodo imeli zagrebške še kje drugje, bom gotovo našla čas za pot do Prevalj. Je že tako, da imamo eni rajši smetano, drugi pa cigarete. Vendar ne v istem lokalni, kajne?

Klavdija Garbus

ZBIRKA TREH
LEPOT

Na Zgornji Vižingli, tam kjer se Radeljsko polje že ozi in zopet prevesi v sotesko, so se znašli na enem kraju kar trije, zaž že potemneli biseri naše sedanjosti in preteklosti. Tu je kapelica, zgrajena v obliki majhne cerkvice, z umetno izdelanimi kovanimi vrati, s pravo množico starih elementov. Viri namreč trdijo, da je zgrajena iz bolj vrednih ostankov nekdanjega samostana Radlje oziroma tamkajšnje cerkvice, za katero pa zgodovinski viri trdijo, da je nastala pred letom 1251. Pred leti so kapelico okradli. So bili tatovi veliko bolj obveščeni o vrednosti kipcev in drugega?

Ob kapelici je tudi še eden redkih lepih kozolcev v tej dolini, vse pa nekako objema in varuje lipa. Vse skupaj kliče po človeški roki in skrajni čas je, da jo najde!

k.vatti

VIKTORJEV SERVIS MOTORNH ŽAG

Le kdo ne bi poznal Viktorja BUČA iz Mislinje, pravečatega mojstra za popravilo in servisiranje motornih žag iz vrtnih kosilnic.

Viktor je bil prej vodja servisa motornih žag Lesne v Pamečah. Potem pa je prišla nova zakonodaja in ko so dali motorne žage v trajno lastništvo gozdnim delavcem, je šel na svoje. Delovni prostori so ostali v Pamečah in dela ima resnično veliko. Tako ga poznajo številne koroške in pohorske domačije, pa kmetje, gozdni delavci in drugi lastniki motornih žag v Savinjski dolini in na širšem območju Vitanja.

In kakšne vrste motornih žag popravlja in servisira?

Najštevilnejše so žage HUSGVARNA (tipi 45, 61, 154, 254, 650 ...). Pri nas proizvajata Tomos dva od teh tipov motornih žag, in sicer 61 in 266. Prva je polprofesionalna, druga Husgvarna pa je profesionalna in primerna za redno delo, bodisi v gozdu ali pa kje drugje. Nasplošno je veliko bolj vzdržljiva in se prilagaja pač potrebam na terenu. Pri nas so še zlasti priporočljive motorne žage Husgvarna 45 in 245.

V klepetu z Viktorjem smo spoznali samo droben delček iz obširnega mozaika in znanja o motornih žagah. Dela ima zares veliko in ni bojzani, da bi mu ga zmanjkalo, kajti sleherne motorne žage ali kosilnice se loti strokovno in temeljito. In tudi zato imajo kmetje, gozdni delavci in drugi lastniki žag Vikija za svojega, je del njih, skupaj z njihovimi žagami.

Silvo Jaš

PO KOROŠKI

Mednarodni koroški sejem

PREZENTA '93 SLOVENJ GRADEC

Pod geslom "KOROŠKA SE PREDSTAVLJA" bo mednarodni koroški sejem PREZENTA 93 v času od 4. do 9. junija v mestu Slovenj Gradec. Njegovi organizatorji STEP d.o.o Maribor, K&W TOUR Slovenj Gradec in IS občine Slovenj Gradec s tem sejemom oživljajo nekoč že uspešno sejmsko prireditve v koroški regiji. Pri tem delu nosijo največje breme odgovornosti Vladimir PODHOSTNIK, direktor STEP-a in Majda JAKI, vodja projekta ter Franc KREBS in Janez KOMLJANEC.

Prejšnje razstave domače in umetne obrti so pokazale izvrstne izdelke kot tržno blago. Predvideni sejem bo poleg drugih izdelkov široke potrošnje prav izdelkom domače in umetne obrti dal veliko poudarka, pa tudi vsem storitvam, ki so vezane na te izdelke. Temeljna usmeritev letošnjega sejma bo omogočiti proizvajalcem in kupcem neposreden stik na trgu, tj. tržišče. S tem sejemom želijo organizatorji promovirati in prezentirati tovrstno blago domači in tuj javnosti, hkrati pa izpopolniti prazen sejmski prostor v širšem delu Evrope, saj v tem delu v tem času ni podobnega sejma. Cilji tega sejma so:

- Organizirati in kompletirati vso ponudbo široke potrošnje s posebnim poudarkom na izdelkih domače in umetne obrti.

- Predstaviti vse vrste izdelkov in storitev, namenjene predvsem veletrgovinam, trgovinam na drobno, gostinstvu in turizmu ter okusu potrošnikov.

Za izvedbo rentabilne manifestacije je ob ugotovitvi globalnih ciljev potrebno zagotoviti še naslednje podčije:

1. Potrebno je pridobiti najmanj 150 razstavljalcev in okrog 3.000 m² razstavne površine. To bodo predvsem prostori Športne hale v Slovenj Gradcu in nekatera zunanja igrišča, ki se bodo uporabila tudi za sejmski del, predvsem pa za maloprodajo in gostinske ponudbe.

2. Ker želijo sejem vsako naslednje leto, morajo napraviti kompletno ponudbo vseh vrst potrošniškega blaga in storitev, zato mora biti sejmska ponudba popolna in tudi vse storitve popolne. Zaradi tega se bodo močno ozirali na želje razstavljalcev. Zelo važno je, da bodo veljavili tudi atraktivne spremljajoče prireditve.

Omogočiti želijo mednarodno udeležbo podjetij, firm in posameznikov, zaradi tega nameravajo pritegniti špedicijo, carino, banko in pošto. Vse storitve naj bi bile organizirane na sejmskem prostoru samem. Seveda želijo finančno uspešnost. Ta bi bila dosežena z obiskom najmanj 15.000 ljudi od tu in kakšnih 10% iz tujine.

Razstavno prodajni program je obsežen in pester, saj obsega vse vrste izdelkov široke potrošnje, s posebnim poudarkom na izdelkih domače obrti, spominkih in darilih, kmetijstvo in gozdarstvo, gostinstvo in turizem, s poudarkom na leto turizma v Sloveniji, obrt in podjetništvo koroške regije. Tu so še oprema za šport in prosti čas, pripomočki za vrtičkarstvo in cvetličarstvo, drobna hišna oprema in pripomočki, mali gospodinjski aparati, zemljišča, kozmetika, zdrava prehrana. Ta omogoča posamezniku, da zadovolji svoj interes na sejemu.

Poseben poudarek na sejemu bo dan lovstvu in ribištvo kot športu, kot rekreaciji in tudi opremi. Prav tako se bodo obiskovalci lahko ob sejemu seznanjali s kulturno in zgodovinsko preteklostjo mesta Slovenj Gradec. V okviru tega ima poseben pomen tudi Monografija Slovenj Gradec in manifestativna prireditve "Odprta vrata Slovenj Gradca."

Organizatorji so s posebnimi prospekti že povabili vse, ki iščejo svoj poslovni interes, da se v ta novi sejem vključijo s svojo prijavo. Obvestila veljajo tudi nam vsem, mladim in starim, da spremljamo priprave in da se nato v času mednarodnega koroškega sejma udeležujemo tako sejma kot vseh spremljajočih prireditev.

Jože DOLAR

BI OHRANILI ?

Skoraj v samem centru Radelj je, eni porečejo, najbolj grda stavba, ki bi jo bilo treba že davno odstraniti, preprosto zradirati!

Je pa edina še obstoječih kovačij, ki jih je pred pol stoletja bilo v teh krajih še dovolj. Je že res, da se je nagnila, da je že skoraj opuščena, pa bi lahko morda z leti postala pravi biser turističnih zanimivosti kraja. Kako ponosna znajo biti tudi velika mesta na takšne ostanke svoje preteklosti!

To samo v pomislek. Radeljčanom nič mar, ali bo propadala, jo bo vzel čas ali pa jo bodo porušili. Pravtako kot so porušili nekaj cudovitih portalov starih stavb, kot so zapravili nekaj umetniško kovanih okenskih okvirjev, starih vrat, pa še kaj!

k.valtl

Pavličeva kovačija v Radljah

PREPIH SKOZI GLASBENO LETO 1992

DOMAČI DEL

Glasbena produkcija v Sloveniji je kljub upadanju kupne moči še vedno precej živahna. Skoraj ne mine teden, da ne bi izšel kakšen nov projekt - 90% izdaj so kasete, ostali srečneži pa čakajo izid laserske plošče.

Jani Kovačični bil srečnež, kar se tiče izida CD, saj je izdal le odlično kaseto z naslovom "ASFALJNI OTROCI". Velikani osemdesetih, **Martin Krpan**, so posthumano dočakali izid CD-ja "OD VISINE SE ZVRTI". Ob tej plošči je na tem CD-ju tudi njihov zadnji projekt "BOGOVI IN OVCE". Če govorimo o Krpanih, ne moremo pre-zret i **Vlada Kreslina**, ki je skupaj z Beltinško bando izdal CD z naslovom "SPOMINCICE".

Samostojen projekt oz. CD je dočakal tudi **Zoran Predin**, ki ga je naslovil "GATE NA GLAVO". Iz novogoriške tovarne **Avtomobilov** je prišel CD z naslovom "MRAZ", ki je bilj rockersko obarvan. Ko smo že ravno pri rocku, ne moremo spregledati naše najpopularnejše heavy metal zasedbe iz Velenja **Sank Rock**. CD nosi naziv "MOJ NOCNI BLUES". Fantje počasi - a vztrajno prodirajo na tuje trge in prav kmalu se lahko zgodi, da bodo naš najbolj znan izvozni artikel.

Bivši Pankrt **Pero Lovšič** je preoblečen v **Sokole** izdal CD "SATAN JE BLAZN ZMATRAN", posthumno pa s **Pankrti** "ZBRANA DELA".

Do novih nosilcev zvoka, so med drugimi prišli tudi veterani **Cudežna polja**, pa velenjski **Chateau**, **Agropop**, **Pop Design**, **Rdeči baron**, **California**, **Mija Znidarič**, **Irena Vrčkovnik**. Med novimi imetniki kaset je tudi mlada skupina **Vindy**, ki prihaja iz Slovenj Gradca. V letu 1992 na slovenski glasbeni sceni ni bilo kaj revolucionarno novega in nepozabnega. Razen nekaj svetlih izjem se vse ostalo v glasbeni produkciji vrti v nekem začaranem krogu izkušenih starcev, ki mladih in neznanih upov ne pustijo na površje. Resnica je na žalost takšna, da je denar sveta vladar.

V PREPIHU SE BOMO ŠE
NAPREJ TRUDILI, DA VAS BOMO
SPROTI OBVEŠČALI O
GLASBENIH DOGAJANJH NA
KOROŠKEM, SLOVENIJI IN V
SVETU. ZA VAS BOMO
PRIPRAVLJALI GLASBENE
UGANKE IN PA SEVEDA
STIMULATIVNE NAGRADE. PIŠITE
IN PREDLAGAJTE, POSKUŠALI
VAM BOMO USTREČI IN NAREDITI
GLASBENO STRAN, KI BO
USTREZALA NAM IN VAM.

TUJI DEL

Na tuji glasbeni sceni se dogaja marsikaj zanimivega. Že kar nekaj let ni bilo toliko svežih, predvsem pa dobrih idej in trendov kot v letu 1992. Z novim trendom mislim na novi val ameriškega rocka, ki prihaja

iz Seattla. Ta agresiven in udaren rock je pravi balzam za ušesa mlade generacije, ki je naveličana cenelih limonad.

Nirvana, **Pearl Jam**, **Alice in Chain**, **Ugly Kid Joe** so moštva, ki so se prebila v prvo ligo svetovne rock scene. Dejstvo je, da včasih tako imenovana alternativna glasba prihaja na površje, vprašanje je še samo, koliko so Nirvana, Faith No More ali pa Red Hot Chili Peppers in Nick Cave sploh še alternativa.

Najboljše storitve v letu 1992 so zopet ustvarili veterani - starci. **Neil Young** je napravil več kot odlično ploščo "HARVEST MOON". V začetku leta je presenetil **Lou Reed** z "MAGIC AND LOSS", pa **Tom Waits** z "BONE MACHINE".

Ne smemo pozabiti akustičnega trenda, ki ga je premaknil **Eric Clap-ton** z MTV CDjem "UPLUGGED". Veliko skupnega z akustiko imajo tudi **R.E.M.**, ki imajo zopet odlično ploščo "AVTOMATIC FOR THE PEOPLE". Tu bi lahko uvrstili tudi **The Cure**, **Nick Cave**... Kar dve plošči istočasno je izdal **Bruce Springsten**, pa prebujeni in funk obarvani **Bon Jovi**.

Odlično ploščo ima tudi **Peter Gabrijel**.

KONCERTI

V letu 1992 je bilo obilo vrhunskih koncertov. Tu so prepričljivo zmagali **U2** z TV ZOO TOUR (promocija Achtung Baby). Velike spektakle so tudi imeli **Genesis**, **Guns n Roses**, **Metalica**, **Dire Straits**, **AC/DC**, **Bryan Adams**. V zgodovino bo šel tudi koncert **Boba Dylana** v New Yorku, na katerem so nastopili njegovi prijatelji - zvezde zabavne glasbe.

Kaj pa pri nas?

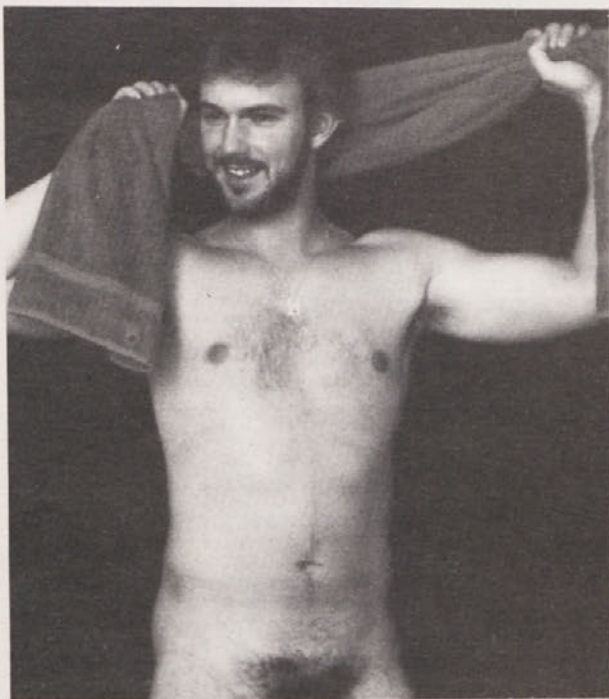
Začelo se je s koncertom odličnega kitarista **Al Di Meole** in nadaljevalo z vrhuncem - koncert **Joe Cockerja**. Finančno je koncert propadel in tako tudi želje za večjimi koncerti. Omeniti še moramo koncert **Nicka Cave** in **Jesus And Mary Chain**.

Izmed slovenskih skupin sta največjo turnejo pod zastavo WEST imeli skupini **Rdeči baron** in **U*redu**, ki sta igrali tudi na Koroškem.

KJE SE ZBIRAJO KOROŠKI HOMOSEKSUALCI

Za Koroško radi rečemo, da je periferija. Oseбно menim, da gre za periferijo le v naših glavah, kajti sicer smo-vsaj geografsko-bližji Evropi kot pa Močvirniki. In dalje: Korošci smo imeli v Dravogradu sex shop, ko so v beli Ljubljani le s sramežljivostjo in ob sveči prebirali Vroči Kaj. Torej bi lahko predvidevali, da smo Korošci osvobojeni nekaterih zavor, še posebej v luči stare resnice ali že kar stereotipa, ki za Korošce že od nekdaj velja, da nezakonski otrok in skok čez plot ni pomenil velikega greha (preberite si Kmeclovo pripoved v Zakladih Slovenije).

Zdaj smo spet naredili korak naprej - tako je vsaj kazalo - kajti v naši pokrajini menda imamo lokal, v katerem se zbirajo homoseksualci. Če smo se odločili za pluralizem političnega sistema, zakaj ne bi podpirali še pluralizem in demokracijo spolnega življenja in različnosti tudi ob Šanku? Tu ni nobene znanosti: gostilna poleg prostora, kjer lahko popivamo ali kaj pojemo, pomeni tudi družabno mesto in vsaka gostilna ima svoje stalne in standardne goste. Zdi pa se, da smo tokrat pričakovali preveč.

Po sledih napredka

Priznam, zelo nerodno sem se lotil tega dela, opazovanja in zbiranja mnenj ter podatkov in skušal sem se postaviti v njihovo vlogo. Resnično je ta populacija odrinjena prav na rob naše Koroške, ki

ima za njihovo zaničevanje kar lepo zakladnico oznak: peder, buzarant, homič, topli brat, toplovodar. Ob tem velja dodati, da se je "peder" v našem pogovornem jeziku že tolikanj udomačil, da to označuje kar karakterno značilnost za moškega, ki je nekoliko narcisoiden, osladen, ki se pretirano sili v ospredje, skratka za normalnega moškega odvraten tip (analogno velja za pi.o, ki bolj kot spolni organ nastopa v funkciji označevanja karakterja nekega človeka).

Tako sem si z določenim namenom na lokalnem programu ogledal pornič, seveda z biseksualno vsebino in takšnimi ekstravagantnimi kadri, da človeku zastane dih in se normalnemu bitju vse skupaj "zagrayža". Človek se čudi, da se ženske vsemu temu ne uprejo, na drugi strani pa se po teh prizorih sploh ne gre čuditi, če začne normalni moški od zadaj opazovati drugega moškega.

Nemir me je ponesel dalje in stopili smo v sex shop v Dravogradu. In tu se začnejo muke po Pedru: želel sem si sposoditi video kaseto s homoerotično vsebino, da bi stopil v njihov spolni svet, vendar se nam je, preden smo izustili besedico več kot "dober dan", zataknilo v grlu in smo vljudno vprašali: "Ali ste kje videli direktorja?..." Seveda verjamem v diskretnost prodajalke, vendar lahko v trenutku vstopi v sex shop kakšna znana oseba in oznake "toplega" se več ne znebiš, dasiravno imaš ženo in otroke. Torej-zelo tvegano početje.

Mimogrede: kar spomnite se, kakšen škandal je bil nedavno v Mariboru, ko so profesorji zalezovali in seksali z dijakinjami. Če bi dijaki seksali z mladimi

professoricami, potem bi bili nemara frajerji, če pa bi moški profesorji seksali z moškimi dijaki, pa bi bil to seveda škandal brez primere. Moj spomin je še preveč mlad, vendar se mi zdi, da smo podobni škandal na Koroškem že imeli, menda v časih gnilega socializma, na katerega kaže čim prej pozabiti. Pa pozabimo tudi na to.

"Ata, sedeti pa ne morem"

Povprašali smo dalje. Prvega znanca o tem, ali je res, da imajo v njihovem kraju bife, v katerega zahajajo le homoseksualci. "Seveda. Ustanovilo ga je društvo zahrbtnih delavcev" je bil duhovit odgovor. Pogovarjali smo se tudi z drugim, ki nam je postregel kar z aktualnim vicem. Prenašamo ga v skrajšani obliki.

Prijatelju sem namignil, da bi skupaj šla

Mladoletni sin se vrne domov pozno ponoči in oče ga je kanil trdo prijeti. Ko pa mu je sin povedal, da se mu je zgodilo nekaj velikega, pomembnega, da je izgubil nedolžnost, se oče očetovsko nasmehne in se namerava s sinom resno pogovoriti.

"Kar sedi sine, se bova malo pogovorila," ga pozove oče.

"Ata, sedeti pa ne morem" pravi sin.

v bife na kavo. "Kaj si nor, da me kdo vidi! Saj veš, da me vsi poznajo in takoj bi se razširile govorice ..." Podobno sem predlagal tudi drugemu znancu, ki mi je svetoval, naj pojdem kar sam, vendar naj pazim in naj nič ne pobiram s tal, tudi če mi pade iz rok sto mark. To je seveda le poniglava finta, podobna tistemu strašenju ob skupnem tuširanju v vojski, ko so te ob pobiranju mila hitro nasadili od zadaj.

Avtomobil sem parkirjal petdeset metrov od lokala, nekaj zaradi tega, ker tam niti ni pravega parkirnega prostora, na drugi strani pa-to moram kar priznati - zaradi nekoliko nelagodnega občutka. Popijem kavo, pogledam po lokalu, levo desno, nikjer nobenega gosta - in odidem. Drobiž za vsak slučaj pustim kar na šanku. ...

In po vsem tem ostajam malce nejevoljen, kajti ni se mi uspelo prebiti v njihov majhen koroški svet. Priznam: tudi zaradi premale odločnosti ali predsodkov. Mogoče kdaj drugič, kajti v Dravi je še veliko vode. Sicer pa: ali nas to sploh kaj briga?

Pedro K.

PREPIH prihaja....

NAJBOLJ SENZACIONALNI IN DRUGAČNI PRISTOPI

Eden najbolj senzacionalnih pristopov v štirih koroških občinah je zagotovo pristop ravske vlade k reševanju problematike črnih gradenj. V času, ko so k zadevi pristopili in jo začeli udeleževati, jim je ljstvo zgradilo na cmo več kot 70 garaž. Mercedes klub, javno okrepčevalnico na enem najbolj zakotnih koncev na Ravnah- na avtobusni postaji, 7 vikendov za čebele, 16 zajčnikov za vrtno orodje, pozidalo eno kmetijsko posestvo in z javnimi deli naredilo pešpot. Pristop je senzacija, senzacija je pristop.

XXXX

Pisali smo že o prestopu Jureta Franca Juričana, zagotovo pa je vreden omembe tudi njegov pristop k volilnim aktivnostim, ki so ga stale poslanskega sedeža, da o ugledu v družini sploh ne govorimo. Medtem ko je on že prepričane prepričeval, da so res prepričani in se sprehajal v visoki družbi po Peci, je socializem ostal samo še prepričan. Drugi so ga dali v žakelj. Temu pravimo tudi **principiellen pristop**.

XXXX

Zanimiv je tudi pristop Janeza Komljanca, predsednika slovenjegraške vlade in priganjalca venetskega konja (saj ga je on prgnal) k izgradnji obvoznice. Ob vseh milijonih, ki so bili potrebni za cesto, jih je zmanjkalo nekaj tisočakov za semaforje. Na katerih križiščih zdaj že gorijo sveče, kar je zagotovo pristop brez primere. Je to morda **sveč(a)ni pristop**?

XXXX

Projektni pristop k delu z učenci so si privoščili na radeljski osnovni šoli, kjer je ravnatelj tokrat dokazal svoj posluš kar na delovnem mestu. Izkazalo se je sicer, da so morali ob tej priložnosti delati tudi učitelji, vendar se je bivši sekretar zdaj očitno odločil za dokončen pristop k delu tudi na delovnem mestu. Temu bi lahko rekli tudi **povračilni pristop**.

XXXX

Javnomenjske raziskave bi zagotovo k senzacionalnim pristopom prištele pristop republiškega sklada za razvoj k problemu zmanjševanja stroškov podjetij, kjer so ONI gospodar. Inovativen pristop je doslej že več kot trestotim delavcem zagotovil mesto iskalca zaposlitve na Zavodu za zaposlovanje čez šest mesecev.

Najbolj se je pri tem z izvirnostjo izkazal direktor neke tovare tom (kar seveda pomeni, da To Omenjamo Mimogrede), ki je sklepe o prenehanju delovnega razmerja razdelil kar tretjini delavcev, ki se jim je še nekaj mesecev prej lastnojezično kazal v svojih sanjah kot odrešenik. Ker ima direktor že dolgo na hrbtu zapisano ZA MANO POTOP, bi lahko to imenovali kar **predpotopni pristop**.

BUKOVJE

Spet je gospod podžupan Kudrmovsky blestel v nagovoru živinam iz Ljubljane in jim izdal (vojaško?) skrivnost, da je na graščini Bukovje tretjič. Bil je to ob priložnosti, ko so naši tentoalci ex vojašnico JLA dokončno osvojili, kar se je ceremonialno dovršilo 19. januarja 1993. Gospod Kudrmovsky in njegov kolega gospod Kotnik sta ob tej priložnosti seveda zamočala, kaj vse sta si obetala od graščine med in po koncu neke davne vojne. Pa nič zato, zvedeli smo, da je bil dravograjski gospod podžupan na Bukovje že tretjič. Tisti, ki so v dravograjski skupščini stavili na pravega konja, pa zdaj še bolj vedo, zakaj so stavili tako.

MEDVEDJA BASEN

(Objavljena samo zaradi medvedove pripadnosti pravi stranki) Medved je ostro napadel pripadnike lastne živalske vrste, rekoč, da so goveda, kar se je zgodilo na izredni seji vlade iste (medvedje) živalske vrste. Goveda da so, ker mislijo, da se bodo greli, kadar jih zebe. V soočanju z množico prizadetih, ki jih je uvrstil v govejo pasmo, je gladko pozabil, kar je rekel in se grel v senci svojega direktorja. Bilo je na Javorniku in takrat so gruppi neke druge pasme že dovolili,

ČRNA LISTA

Samozavest občinskih mož na Ravnah, ki so se doslej bali odkrito priznavati, da so na črni listi, je spet zrasla. Takoj, ko je v Ljubljani Drnovšek sporočil javnosti, da je uspel skleniti koalicijsko pogodbo s krščanskimi demokrati, je radost zasijala v njihovih srcih in sonce je obsijalo njihove pude. Medtem ko eni slavijo zasluženo spokojstvo, je sekretar že izobesil na notranja vrata svoje garderobne omare črno zastavo, škodoželjneži pa so mu prilepili na liberalcem predano dušo listek z izrekom: VOJO, zarečenega kruha se boš preobjedel!

PORAŽENCI

Koroški policaji, igralci njihove regijske nogometne reprezentance, so s težkim srcem sprejeli božični poraz proti koroškemu novinarnem, katere so do Božiča redno "prali". Na vrsto je prišlo maščevanje koroške sedme sile v obliki rezultata 4:1. Seveda nestrpnost pričakujemo naslednje srečanje, ki bi morebiti lahko povrnilo policijske nogometne na stez e stare nogometne slave, zna pa se zgoditi, da bodo ponovno poraženi. Žoga je pač okrogla, zato moraš biti dobro pripravljen, da te res poredkoma preseneti.

DEMANTI

Kar nekaj vodilnih ljudi krščanskih demokratov nas je opozorilo, da v njihovih vrstah ni člana z imenom Rudi Blatnik. Informacijav prejšnji številki Prepiha, ki so nam jo posredovali "dobronamerni" sodelavci, je bila torej napačna. Če smo z njeno objavo g. Blatniku povzročili kakršnekoli neveselosti, se za napako opravičujemo.

Uredništvo

OBČINA MEŽICA

Takoj, ko so v Mežici slišali, da so Prevalje že občina, so pospešili tudi svoje osamosvojitvene aktivnosti. Pripravljene imajo vse projekte, ki so jih spravili v arhiv na dan svečanosti ob samoimenovanju za mesto in tako je že znano, da bo mestna hiša v Karicnovi bajti. Top secret lista občinske vlade v nastajanju je nehote zašla tudi v uredništvo družabne kronike. V njej je razbrati naslednjo sestavo prve vlade: predsednik bo seveda Štefan Lednik, minister za plan in analize bo Štefan Lednik, minister za turizem in gostinstvo bo Štefan Lednik, minister za Mežičane v zamejstvu bo Štefan Lednik, minister za narodnostne manjšine bo Štefan Lednik, minister za gospodarstvo bo Š. Lednik, minister za kulturo in akademije bo Štefan L., minister za odnose s Črnjani bo Š.L., Štefan Lednik pa bo odgovoren za stike z javnostjo tretje vrste. P.S.: Štefan Lednik je že pristal na vodenje literarnega krožka.

RADIO DURHCUG

► **Vprašanje:** "V naši mladi državi imamo kar nekaj združenj, med njimi lastnikov razlaščenega premoženja, slovenskih vojakov, nasilno mobiliziranih v nemško vojsko in kdo bi še vedel, kaj. Ali je kaj podobnega tudi na Koroškem?"
Odgovor: "Seveda. V ravske občini se pripravlja Zdrženje svetlih obojetov črnih graditeljev, ki bo imelo svoj sedež na Prevaljah."

► **Vprašanje:** "Z združitvijo Drnovška in Peterleta smo dobili novo vlado, ki jo lahko poimenujemo tudi Drn-Pet vlada. Kakšne koalicije in preimenovanja bi lahko dobili na Koroškem?"
Odgovor: "Z združitvijo občin Radlje in Slovenj Gradec ter vlad gospoda Frasa in Komljanca dobimo novo vlado, FrasKo imenovano. Ob morebitni združitvi Raven in Dravograda ter vlad gospodov Tasiča in Kotnika pa vladavino TasKo."

► **Vprašanje:** "Ali bo prišlo do dolgo pričakovanega srečanja pri Dulerju med občinarji Raven in Slovenj Gradca?"
Odgovor: "Da, če bodo srečanje organizirali Slovenjgradčani, plačali pa Ravenčani."

Handwritten notes and stamps on a piece of paper. The text includes:
 - "Dharti" (top left)
 - "AIR MAIL" stamp
 - "HOTEL MANHATTAN" stamp
 - "6.1.93." (date)
 - "REDAKCIJA PREPIHA" (address)
 - "62370 RAVNE NA KOR." (address)
 - "SLOVENIJA EUROPE" (address)
 - "Prijete kos" (received)
 - "Prepihan in SREČNO 93" (signature and date)
 - "Vejeli ali ne, PREPIH je tudi na TASEHNI!" (handwritten note)
 - "Wat Phra Prang, the temple of the Emerald Buddha, is undoubtedly the most famous of Bangkok's 400 temples and it contains the oldest and finest Buddha image." (small printed text at the bottom)

ODLOK ZA PO POTREBI

Ravenska skupščina je sprejela odlok o spremembah odloka o poslovnem času, ki je bil naravnani na tiste lokale, ki si drznejo poslovati po deseti uri zvečer in jih spremlja pri tem še glasba. Glede na izkušnje po sprejemu odloka je zdaj že jasno, da je odlok o spremembah odloka odločilno vplival na prodajo recikliranega toaletnega papirja pri Spaaru in Zadrugi (seve- v Pliberku).

Odlok, za katerega so odločno zatrjevali, da je potreben, se je izkazal za potrebnega samo za po potrebi. In to veliki.

Veliki nastop malega človeka

Prepихovim čvekam že nekaj časa očitajo, da spustijo v družabno kroniko samo pomembne, domala državotvorne Slovence. Tokrat skušamo vse napake za nazaj popraviti in obelodanjamo tudi skušnjo malega človeka z novinarji.

Skušal je torej ta naš mali človek, sicer bivši poslanec v državotvorni skupščini v prestolnici, z edino resnico na strani časopisov, pa mu tudi metanje na zobe in trepalnice pri tem ni prav nič pomagalo. Edina resnica, vsaj tako pravi, je še vedno samo njegova. Vsem krivicam navkljub mu še vedno ostaja samo brezproblemsko šolanje svojih več kot treh otrok po svetu, vzdrževanje svojih (več kot enega) avtomobilov, vsa mogoča kmetijska mehanizacija in še nekaj malenkosti. Ti naši mali ljudje pa res nimajo sreče... še njihove (edine resnice) nočejo novinarji spraviti na svetlo.

OBČINA PREVALJE - DRUGIČ

Če PREPIH izbira vlado za novo občino Prevalje, bo že nekaj v ozadju. Na isti strani RADIO DURHCUG sprašuje, če imajo na Ravnah občinsko vlado! Menda je niso med prejšnjo in sedanjo številko časopisa ukinili?

PREPIH zmore vse, saj je od javnosti odvisen časopis. Če je ravensko poštno številko določil novi občini Prevalje in lastno uredništvo prestavil na "Čečovlje", potem upravičeno sklepamo, da občine Ravne preprosto ni.

IZBOR IZ NATEČAJA:

NAJBOLJŠI KOROŠKI VIC '92

Preprosto

- Znebil sem se tašče !
- Ali res? Kaj si pa naredil?
- Ločil sem se !

Navajanje

Pacient pride k zdravniku in ta ugotovi, da ima AIDS. Ves prestrašen bolnik prosi zdravnika, da naj mu vendarle pomaga s kakšnim zdravilom. Zdravnik se po dolgem premisleku odloči za blatne kopeli.

"A to bo pa pomagalo?" poln upanja vpraša bolnik. "Tega ne vem, se boste pa zagotovo navadili na zemljo."

Rumeno

V šoli pričakujejo kitajsko delagacijo in učiteljica v skrbi, da ne bi prišlo do kakšnega nesporazuma, opozarja učence, zlasti pa Janezka, da naj pazijo, kaj in kako bodo govorili. Tudi Janezek obljubi, da se bo lepo vedel.

Ko pride delegacija, se eden njenih članov sprehodi po razredu in vpraša Janezka, kako mu je ime. Ta odgovori in postavi enako vprašanje. "Tien-Cin-Pin" dobi odgovor. "In kaj to pomeni?" zanima Janezka. "Oče treh očetov, dobi odgovor. Takrat pa se Janezek ne more več zadržati: "Saj se mi je zdelo, da od enih jajc ne moreš biti tako rumen."

ZDRAVA MARIJA

Ker je zadeva postala moderna, gre po dolgih letih v cerkev k spovedi tudi star komunist.

Pri spovedi župniku našteje vse svoje grehe in pričakuje težko spokoro.

"No, sin moj, ti boš pa danes zmolil trikrat Zdravo Marijo", mu pravi župnik, "in tvoji grehi bodo odpuščeni".

Komunist stopi iz spovednice in začne po cerkvi iskati oltar z Marijo. Končno ga najde, strumno stopi in reče: "Marija, ZDRAVO: ZDRAVO: ZDRAVO!"

Smešno

V čakalnici pred nebeškimi vrati se neka duša glasno smeje. Nebeški vratar jo opozori, naj se pomiri, toda duša se smeje kar naprej:

"Kaj pa je tako smešnega?" jo vpraša sveti Peter.

"Oh, pravi duša, "jaz sem že pol ure tukaj, spodaj me pa še vedno operirajo!"

Škoda, pa tako luštvo je bilo, ko smo tam gori na Čečovju prijavljali davke in polnili občinski proračun. No ja, saj bomo na Prevaljah tudi znali pobirati davke in davščine, saj bo treba odkupiti zemljišče pod občinsko hišo, postaviti streho nad njo in izključiti razpis (beri ZAPIS) za častnega župana. Upam, da prevaljska občinska vlada ne bo predčasno odstopila, saj so v njej sami sposobni ljudje, ki bodo tudi za sosede na vzhodu kaj postorili.

Hvaležen občan s Prevalj

GALERIJA

Prodaja oljnih slik, grafik in skulptur

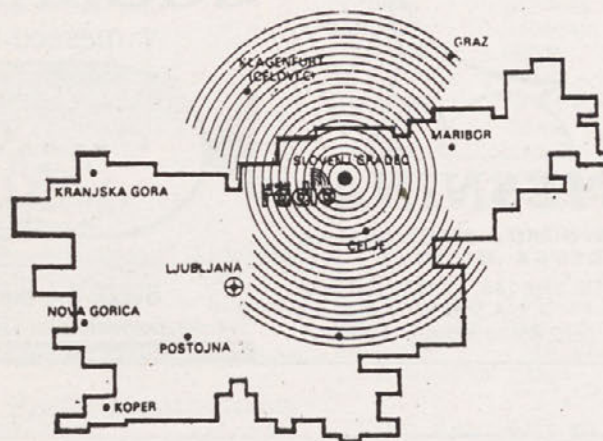
Prodaja izdelkov domače in umetne obrti

Prodaja likovnih monografij, plakatov in razglednic

Založniška dejavnost za področje umetnosti in kulture

Posredovanje likovnih razstav doma in v tujini

GALERIJA N. KOLAR, ŠOLSKA ULICA 5,
SLOVENJ GRADEC, SLOVENIJA,
TELEFON (3862) 0602 44 044

koroški
radio
slovenj gradec

UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA RAVNE NA KOROŠKEM
ob suhi 11, tel.: 0602/22 461

INFORMACIJE: OE RAVNE, Tel.: 22 461 / g. REK VILKO /
IZPOSTAVA RADLJE, Tel.: 71 120 / g. RAC IVICA /
IZPOSTAVA SL. GRADEC, Tel.: 41 441 / g. ŠTALEKER MARJETA /

PREMIJE ZA PROSTOVOLJNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE V PRVEM TROMESEČJU 1993

LETNA PREMIJA SIT

1. POPOLNO ZDR. ZAVAR.	13.800,00	8. NADSTANDART	14.220,00
2. ZDRAVSTVENA VARNOST - CELOTA	13.500,00	9. a) POMOČ NA DOMU	29.000,00
3. ZDRAVSTVENA VARNOST - KURATIVA	3.240,00	b) POMOČ NA DOMU + TEL.	34.800,00
4. VELIKO TVEGANJE	5.700,00	10. ZOBNA PROTETIKA - CELOTA	30.000,00
5. POŠKODBA	4.200,00	11. a) ODDIH A	40.600,00
6. ZOBOZDRAV. - CELOTA	3.480,00	b) ODDIH B	17.400,00
a) ZOBOZDR. - ZDRAVLJENJE	960,00	12. VOZ - CELOTA	99.200,00
b) ZOBOZDR. - PROTETIKA	5.820,00	13. VOZ - O-S-B	73.600,00
7. ZDRAVILA	1.740,00	14. VOZ - ZOBOZDRAVSTVO	9.900,00

VSE KMETE IN NJIHOVE DRUŽINSKE ČLANE VABIMO K
PROSTOVOLJNEMU ZDRAVSTVENEMU ZAVAROVANJU, OSTALIM
NAŠIM ZAVAROVANECM PA SE ZAHVALJUJEMO ZA ZAUPANJE !

MESNINA

KLAVNIŠKO - PREDELOVALNA
ZADRUGA MESNINA z.o.o.
OTIŠKI VRH 168, 62373 ŠENTJANŽ
P R I D R A V O G R A D U ,
TEL. 0602 85062, 85066, FAX. 85247

UGODNA AKCIJSKA PRODAJA

v mesecu FEBRUARJU vam nudimo ugodno prodajo

	CENA	SIT/KG
* BUDJOLA	1.495,00	00
* GOZDARSKA	930,00	00
* ŠUNKARICA	650,00	00
* KLOBASA ZA PEČENJE	450,00	00
* POSEBNA SALAMA	300,00	00
* MEŽIŠKA KLOBASA	333,00	00
* ZELENJAVNA SALAMA	350,00	00

AKCIJA VELJA OD 1. 01. 1993 DALJE!

SVEŽE-Svinske polovice haranec 330.00 SIT/KG

SVEŽE-Svinske polovice brez slanine in glave 440.00 SIT/KG

Svinske polovice lako kupci naročijo v vseh poslovalnicah MESNINE tudi z naročilnico sindikata.
Plačilo prvega obroka 15 dni po dobavi, Plačilo drugega obroka 45 dni po dobavi.

Racionalles

d.o.o. SLOVENJ GRADEC

VEDNO NAJCENEJE

- OKNA - POLKNA - ROLETE
- VRATA FURNIRANA
- GARAŽNA IN VHODNA VRATA
- FURNIRANE STENSKÉ OBLOGE
- PARKETI VSEH VRST
- LADIJSKI POD IN MASIVNE OBLOGE
- OSTREŠJA VSEH VRST
- TEGOLA »CANADESE« IN »BRAMAC«
- VSE VRSTE REZANEGA LESA

ZA GRADITELJE

ČE SE DOBRO KUPI, JE ŽIVLJENJE LEPŠE!

KLIČITE-PRIDITE-ODPELJITE

INFORMACIJE: TEL. 0602 41-160, 41-941, FAX 41-063

ZA GRADITELJE

**ZA GRADITELJE ZELO UGODNI POTROŠNIŠKI
KREDITI DO 24 MESECEV !!!**

MERX

Turistično gostinsko podjetje

KOŠENJAK Dravograd

vam priporoča obisk
SALONA, GALANTERIJE ZA INTIMNO NEGO - SEX SHOPA
v objektu hotel Košenjak.

Izbirate lahko med izjemno pestro ponudbo za vaše dobro počutje:

- različnimi intimnimi pripomočki in spodbujevali
 - kozmetiko
 - revijami in kasetami
 - zanimivimi spominki in še marsičem drugim ...
- Pričakujemo vas vsak dan od 14.30 do 21.30 ure, razen ob nedeljah.

EFEKT d.o.o.

62380 SLOVENJ GRADEC,
GMAJNA 12,

TEL.: 0602/ 44 404

FAX.: 0602/ 44 404

* Izdelava in vgradnja
protivlomnih in protipožarnih
alarmnih sistemov za stanovanja,
hiše in vse ostale objekte z vozavo na
alarmno intervencijski center.

* Organiziran prevoz gotovine in dragocenosti

* Avtonalarni

* ZIDNI IN PONIŠTVENI TREZORJI

SODOBNO VARSTVO SADNEGA DREVJA

Piše:
mag. Jože Pratnekar

V prejšnji številki smo pisali o različnih načinih pridelovanja sadja. Iz opisanega je moč razbrati, da bo uporaba kemičnih sredstev v naslednjih letih v sadjarstvu zelo omejena. Kljub temu pa se jim povsem ne bo mogoče odreči, saj bi v tem primeru morali pridelovanje sadja zaradi boleznin in škodljivcem povsem opustiti. Pri uporabi kemičnih sredstev v sadjarstvu je potrebno poiskati druge poti in možnosti (uporabljati sredstva, ki so okolju prijazna, le na osnovi pragov kritičnosti in upoštevanje naravnih sovražnikov).

V spodnji tabeli so prikazana fitofarmacevtska sredstva, ki so okolju manj škodljiva in postopki, ki združujejo kemične in biološke načine varstva sadnega drevja.

I. JABLANE

1. Predpomladanska škropljenja

Škodljivci - boletni	čas	prporočana sredstva	opomba
AMERIŠKI KAPAR IN	do 15. aprila	BELO OLJE	2-3% ali
RDEČA SADNA PRIŠICA	do 15. aprila	FRUTAPON	2-3%
ŠKRLUP	do 15. aprila	BAKRENO APNO	0,5% ali
		CUPROPIN	0,3%
JABLANOV CVETOŽER	do 15. aprila	* OLEODIAZINON	1,5% ali
		OLEOULTRACID	0,4%

* Škropišmo, ko je 10 do 15% nabodenih cvetnih brstov!

2. Škropljenje pred cvetenjem

ŠKRLUP	*10 dni kasn.	DELAN SC	0,75% ali
		DODINE	0,1% ali
		CAPTAN	0,15% ali
		TOPAS C	0,15% ali
		RONDO	0,15%

* presledki med škropljenjem naj bodo 7 dni !

3. Škropljenje v cvetenju

V dobi cvetenja ne priporočamo nobenega škropljenja !

4. Škropljenje po cvetenju

ŠKRLUP	10 kasneje	DELAN SC	0,075% ali
		DODINE	0,10% ali
		CAPTAN	0,25%
MREŽAVOST	10 kasneje	KAOLIN	0,2% ali
		COSAN	0,2% (zlati del.)
JABLANOVA PLESEN	10 kasneje	BAYLETON	0,15% ali
		RUBIGAN	0,04% ali
		RONDO	0,15%
LISTNE UŠI	10 kasneje	PIRIMOR	0,6%
JABLANOVA GRIZLICA	10 kasneje	ZOLONE	0,2%
SADNI LISTNI DUPLINAR	"	DIMILIN WP	0,15%
JABOLČNI ZAVIJAČ	10 kasneje	INSEGAR	0,5% ali
		FEROMONSKE VABE	ali
		DIMILIN WP	0,1-0,5%

5. Škropljenje v juniju

ŠKRLUP		* DELAN	0,075% ali
		DODINE	0,10% ali
		CAPTAN	0,25%
*Škropimo po potrebi vsakih 10 dni !		ZOLONE	0,2%
ZAVIJAČI LUPINE SADJA		RELDAN	ali
JABOLČNI ZAVIJAČ		PIRIMOR	0,6%
LISTNE UŠI			

6. Škropljenje v juliju

JABOLČNA PLESEN		*CAPTAN	0,25% ali
		DODINE	0,10% ali
		EUPAREN	0,20%
*Škropimo vsakih 14 dni !		DIMILIN WP	0,1-0,5%
JABOLČNI ZAVIJAČ		APOLLO	0,04%
RDEČA SADNA PRŠICA		PIRIMOR	0,6%
KRVAVA UŠ			

II. HRUŠKE

1. Predpomladanko škropljenje

HRUŠOVA BOLŠICA		OLEODIAZINON	1,5% ali
AMERIŠKI KAPAR	začetek aprila	OLEOULTRACID	0,5%
JAJČECA LISTNIH UŠI		KUPROPIN	0,75% ali
ŠKRLUP	začetek aprila	BAKRENO APNO	1,00%

2. Škropljenje pred cvetenjem

ŠKRLUP	15. aprila	DITHANE M-45	0,25% ali
		CAPTAN	0,25% ali
		CIRAN	0,4%

3. Škropljenje po cvetenju

ŠKRLUP	maj	enaka sredstva kot pred cvetenjem	
HRUŠKOVA BOLŠICA	maj	MATAC	0,3% ali
		DIMILIN	0,15%
LISTNE UŠI		PIRIMOR	0,06%

4. Prvo poletno škropljenje

ŠKRLUP	konec junija	podobno kot po cvetenju	
JABOLČNI IN HRUŠEV	konec junija	DIMILIN	0,15% ali
ZAVIJAČ		ZOLONE	0,2%
AMERIŠKI KAPAR	konec junija	ACTELLIC	0,1% ali
		*BUSUDIN	0,2%

+Pazimo na varnostno dobo (karenco).

III. BRESKVE

1. Predpomladanko škropljenje

BRESKOVA KODRAVOST febr.mar.		BAKRENO APNO	1% ali
		CIRAN	0,5% ali
		DELAN	0,4%
LUKNJAČAVOST KOŠČIKARJEV		OLEODIAZINON	1,5% ali
LISTNE UŠI, KAPARJI		OLEOULTRACID	0,4%

2. Škropljenje po cvetenju

LISTNA LUKNJAČAVOST		CIRAN	0,3% ali
		CAPTAN	0,25%
CVETNA MONILJA		BEMONIL	0,3% ali
		KIDAN	0,02%

Nadaljnja škropljenja podobno kot po cvetenju po potrebi.

IV. OSTALO SADNO DREVJE ČEŠNJE

ČEŠNJEVA MUHA		POSEBNO LEPILO	ali
		BUMINAL - vaba	

SLIVE

ROŽIČAVOST SLIV		podobno kot pri breskovi kodravosti	
SLIVOV ZAVIJAČ		DIMILIN WP	0,1 - 0,5%

Pri integralnem sadjarjenju ne škropimo na splošno, ampak samo proti tistim boleznim in škodljivcem, ki so se pojavili. To pomeni, da je potrebno sproti ugotavljati nalet, spremljati prag škodljivosti in šele potem ukrepati.

Ob pravilni rabi zgoraj naštetih pripravkov za varstvo rastlin se bodo razvili naravni sovražniki kot so pikapolonice, stenice, roparske pršice, tančarice itd. S temi organizmi pa na biološki način zatiramo škodljivce na sadnem drevju.

V zadnjem času s pridom uporabljajo tudi razne seksualne vabe (feromonske vabe), ki so zelo učinkovite pri nekaterih škodljivcih na jablanah in češnjah. Pri škropljenju je potrebno upoštevati karenco (varnostno dobo), ki je za vsak pripravek drugačna. Priporočamo, da pri vsaki uporabi kemičnih sredstev skrbno preberete navodila, da uporabljamo primerno opremo in da prazno embalažo ne zavržemo, marveč jo vrnemo proizvajalcu.

KAM PA, DEKLE!

T. Repnik-Vrhnjak

Kod hodiš, da te ne vidim, sem jo vprašala oni dan, ko je slučaj nanesel, da sva skupaj premagovali klanec, ki nas Mučane, povezuje - ali pa reže od - s svetom. Pri zdravniku, pove vidno vznemirjena, kajti boli me tu in tu noter (pokaže na glavo in srce). In zakaj, nevljudno vrtam vanjo. Razburi se: zato, ker me love, vsepovsod me lovijo tisti, ki bi na vsak način radi, da bi postala zasvojena. In prav dobro vedo, da je čas po novoletnih praznikih čas, ko sem labilna, ko sem negotova in tako tudi ranljiva, dovzetna.

To, da je na Muti lomljenje izloženih stekel po trgovinah povsem ljudska folklor, bi se ne splačalo pisati, ko bi se ta folklor ne ponavljala mesečno in ko bi ne (ponavadi) za posledicami trpeli povsem isti ljudje. Ne vem, čemu je v ljudeh toliko objestnosti, da morajo, ko kaj popijejo, polomiti nekaj, kar zažvenketa. Po jugo običajih so to kozarci, naših pa menda okna. Škoda je le, da tisti, ki so si domislili kaznovalno politiko, ne najdejo učinkovite kazni za takšne nepridiprave. Več kot običajno je na moji-pod kozjaške hribe položeni-Muti lomljenje klopi v parkih, igral na igrišču pred vrtcem, ograj, pa pisanje grafitov po fasadah, tako, da se nam ni treba bati, kaj bodo počeli etnologi, ko bo čez leta proučeval način življenja, ki smo ga nekoč živeli. Še nedavno tega so načine (življenja) primitivizma iskali po Afriki, med domorodci v Avstraliji, jutri pa bodo tako rekoč pod lupo lahko gledali primitivizem kar iz domačega fotelja.

Bi tudi skorajda ne bilo vredno besedi razgrajanje objestnih mladeničev in mladenk, ki v dolgih nočeh popestrijo temne urice marsikomu, ki ga (prav gotovo!) daje nespečnost! In da bi po nepotrebem ne tratili elektrike za televizijo ali radio, ali pa - še huje! - za pot v gledališče, imamo pač zastoj teater na ulicah in na igriščih! Kdaj in kdaj se ta teater preseli s ceste v kakšno stanovanje, kjer ponavadi (žal?) uživajo samo bližnji sosedje.

Toda (klanca nikakor noče biti konec, pa še jaz lezem kot polž) ali so ti, o katerih govoriš, zaposleni, da pridejo do denarja, vprašam. Eni ja, de ona, eni ne. A nikar se ne boj, imajo denar! Da dobiš mamilo, sem še bolj naivna jaz, moraš tudi ti vendar imeti denar. Kolikor vem, ga ti nimaš. Kako sploh...ne morem izustiti svoje bojzani! Kako, kako! Kar na lepem ti dajo tako porcijo, da se ti bo še tri tedne bledlo po njej! Enkrat, dvakrat bodo naredili tako, zastoj se ve, tretjič ga boš poiskal ti in plačal vse za nazaj. Kaj vse boš naredil, da se boš lahko sprostil, pozabil!
Toda, jaz nisem neumna! Jaz sem bik!

Ima pa prste vmes kakšna hudobna vila, kadar se na Muti kak vrli mladeček s svojo družino odloči uničiti komu stanovanje, o vzrokih se bi

naj ubadali kriminalisti, o posledicah pa se vprašujejo tudi prizadeti.

Ja, prepričana sem, da so na delu zle sile! Ti mladci imajo vendar odlične starše, ki so za svojega sina ali hčer naredili vse! Le proti višjim silam se nikakor niso uspeli obmiti, jih pregovoriti ali - bog daj! - jih celo spreobmiti!

Res je novoletno veseljačenje že lep čas za nami., toda mnogi ne bodo mogli tako hitro pozabiti bolj ali manj glasnega pokanja, ki nas je navadne ljudi, spominjalo na vrvež nekje v Braziliji. Nemočni se lahko samo sprašujemo to, kje nekateri - ki po razvitosti možganov še niso najstniki - (mnogi pa menda celo hodijo v službe!) dobe tudi nevarna eksplozivna sredstva. Ti majhni ljubiteljski pirotehnik lahko kar tako za šalo nastavijo - morda doma izdelano bombico - kar pod okno izbrane spalnice. Bogve kako se

ali očetje, ne vprašujem....! (Razmišljam :Čeprav nas usoda Bosne tako zelo boli, je od nekaterih še vedno oddaljena! So sploh slišali zanjo ...?)

Toda, dekle, kako so te našli, in kdo so ti, ki te iščejo, mi ne da miru njena bolečina srca. A kdo so, de zaničljivo, pa vendarle prestrašeno. Tisti vendar, ki se fiksajo!Oni!. Predvsem pa bi radi fiksali druge. Tako se da ogromno zaslužiti. Kar ne morem verjeti, ko jo z odprtimi usti vprašam, kje mamilo dobe. Kje,kje!, je odrezava.Povsod, v Mariboru, Italiji, Avstriji.,Toda, za mamila je treba denar, veliko denarja, sem starokopitna jaz. Saj ga imajo! je kratka ona.

Majhne kraje, nedolžne igrice poguma, so značilne za večino ljudi na tem svetu. Še zlasti sladke so tiste, ko ti uspe pred očmi oškodovanca zmakniti kakšen priboljšek, ki bi ga mime duše tudi lahko plačal.

A šment, menda ima spet zlodej svoje prste zraven, ko se je preselil v moža s kravato, lepo obleko, ki po sili razmer mora krasti!Kako bi sicer lahko imel lep avto, pa hiško (ne eno, dve) ženo, ljubico (ne eno, dve in več...) počitnice tu in tam (le na naši nekaj kilometrov dolgi obali ne), pa ...Kdo bi našteval, ko mu niti ne upamo pogledati v lonec, temu,pardon, tem gospodom s kravatami...

Saj ni koga, ki bi jim lahko stopil na prste, ker država še dolgo ne bo znala najti pravih lopovov, majhne ribice pa splavajo tako hitro na površje. Vsakdo jih pozna, zameriti jim pa nimamo kaj

pomočjo in zaradi mamil. O tem so pisali tudi časopisi, o tem so govorili strokovnjaki, ki so pripravili okrogle mize in delovne pogovore. Največ so tako pomagali potencialnim odjemalcem in njihovim

okolje in čas šele gneteta, najlaže stopijo na stranpoti. Ravno zato, da bodo v njih lahko plavale majhne ribice, ki bi želele služiti denar preko bolečin mnogih...

Majhni smo in veliki, vsi pod soncem rojeni in za življenje ustvarjeni. Usode nam bežijo v neznano, vsakdanjosti pestrijo bolečine in smeh. Donedavna prepričani, da živimo tako kot večina Slovencev, a zaradi lumparij posameznikov temu ni več tako. V času, ko je mnogim odvzeta pravica do dela, se bo to le še stopnjevalo. Od kraja, razgrajanja, uničevanja, lomljenja, do

Muta in njeni ljudje pa žive naprej. Sonce sije na nas kot da nam vliva upanje. BO PRVA POMLAD, SREČNA, BREZ STRAHU, BOLEČIN ?

Ali pa bo nadaljne sporazumevanje dogovarjanje mutastih, slepih in gluhih.....

Tako smo pri ljudeh. Ker se menda po izidu vsakega dela enciklopedije hodijo posamezniki pritoževati na uredništvo, zakaj niso zapisani v njej, se bo takim pritožbam morda pridružil tudi kdo z našega konca. Pomembni in manj pomembni se vrstijo takole:

Alojz Kuhar iz Kotelj, duhovnik in politik, brat Prežihovega Voranca, ki smo o njem že pisali. (Lovro bo predstavljen pod Prežihov, Avgust manjka, čeprav je avtor dveh strokovnih knjig in ustanovitelj ter 12 let urednik Koroškega fužnarja).

France Lampret, skladatelj s Prevalj. Napisal je glasbo za filme Bitka na Neretvi, Sončni krik in Ljubezen na odoru ter za okoli 300 kratkometražnih filmov, gledaliških predstav in TV nadaljevanj.

Lojze Leb iz Spodnje Kaple je ekonomist, dejaven v lesarskem šolstvu. Objavil je okoli 80 strokovnih člankov.

Lojze Lebič, skladatelj s Prevalj, član SAZU, je predstavljen obširno, kot se spodobi. O njem sta pisala Koroški in Informativni fužnar.

Miloš Ledinek, učitelj in politični delavec, doma s Primoža na Pohorju.

Alojz Libnik iz Črne, gospodarstvenik, do l. 1982 direktor zdravilišča Rogaška Slatina, dobitnik Kraigherjeve nagrade.

Lojze Logar, slikar in grafik, rojen v Mežici, docent na ALU v Ljubljani. V njegovi osebni različici slikarstva in grafike "gre za sožitje prepoznavnih abstraktnih in krasilnih oblik živahnih barv."

Karel Luter - Bratec, Ravne na Koroškem, 1910 - 1948. Delavec v železarni na Ravnah, sodeloval s komunisti, l. 1929 ilegalno odšel v SZ, tam končal šolanje na komunistični univerzi narodnih manjšin zahoda. Inštruktor KP. Nadaljnje življenjske postaje: Dunaj, Pariz, Jasenovac; pri vodstvenih organih NOB v Črnolju, član uredništva Primorskega dnevnika v Trstu, nato v Gorici. Umrl na nepojasnjen način.

Franjo Mahorčič, dipl. inž. kemije. Tehn. direktor Železarni Ravne, dobitnik Kraigherjeve nagrade.

Franjo Malgaj, Čeprav Štajerec, je toliko naredil za Koroško in zanjo padel, da ga smemo tu vsaj omeniti.

Marjan Kolar

Kako bik, meni se zdiš fletno dekle, jo tolažim! Oh, kaj fasada! Nikoli nisem gledala nanjo, važno je, kaj nosiš v sebi, me prepričuje. Bik sem po horoskopu, me pouči. Nikoli več me ne bodo našli! Ne bom jim nasedla, ne bom poskusila s fiksanjem. Sreča, da sta močna tudi ata in mama, da me razumeta. Tudi takrat, ko smo zvedeli, da je za heroinom umrla...sta razumela. Z mano sta! Drži se, dekle, ji rečem in obupno iščem še več besed. Je prav, da njenih dvajset let zapolnjuje groza, bolečina; razmišljam še danes, ko je sama - bogvedi kje. Upam, da v šoli....

Je pa najhujše zlo, ki se pojavlja na Muti, jemanje mamil v najrazličnejših oblikah. Tega so se zavedli tudi na osnovni šoli, kjer je med mladežjo najpogostejše vdihovanje hlapov močnih lepil. Ni pa bil osamljen primer zapeljevanja in izsiljevanja mladoletnikov ravno s

staršem. Sprašujem pa se, čemu stojte bolj kot ne križem rok službe, ki bi naj prve preprečevale (in tudi kaznovale!) zasvojenost. Res je, Muta je majhen kraj, brez velikih upov, ker sta današnji čas in stanje v njem ubila iluzije, res pa je tudi, da ravno v takšnem času ljudje, ki jih

KOROŠKA KRAJINA V ENCIKLOPEDIJI SLOVENIJE 6

Kar običaj je že, da proti koncu leta izide nov zvezek Enciklopedije Slovenije; lani je izšel 6. del, ki zajema gesla od Krek do Marij. Pri tem delu je posebno opazno, da je nastal v novem obdobju. Elegantno je bila sprememba v uredniški zasnovi nakazana že v uvodnih pojasnilih 5. dela, kjer je zapisano, da je na nastajanje Enciklopedije Slovenije vplivalo obdobje desetletij po 2. svetovni vojni, da pa se bodo odslej odražala tudi nova zgodovinska dogajanja. Bolj grobo in naravnost se temu reče:

nekoč preveč partije in NOB, o emigraciji nič dobrega, zdaj domala obratno. Posebno v tej številki, ki obsega med drugim tudi krščanstvo in vse, kar je z njim v zvezi. Zaradi dosedanjih vrzeli pa v uredništvu že razmišljajo tudi o dodatnem, 13. delu enciklopedije.

Poglejmo, kako je v 6. delu zastopana koroška krajina.

Pri zbimih geslih smo komaj kje omenjeni.

Pri **krščanskem socialnem gibanju** sta zabeleženi slovenski katoliški delavski društvi na Prevaljah 1895 in v Čmi 1896. Pri **lesarstvu in lesni industriji** je mimogrede zapisan Slovenj Gradec. Zapomniti si velja, da datira najstarejša slovenska žaga iz leta 1408, stala pa je ob potoku Velka na Pohorju.

Pri **letalskih športnih centrih** je omenjen Koroški letalski center Slovenj Gradec (o Turški vasi nič). Pri **likovnih kolonijah** so v okviru Forme vive zabeležene Ravne, medtem ko slikarske kolonije ni. Pri **livarstvu** so zapisani Ravne, Muta in Stroj Radlje.

Pri **ljudski arhitekturi** bi človek pričakoval več kot le omenbo Mežiške doline pri dimnicah in fotografijo lesene Tretjinekove hiše nad Sv. Duhom blizu Dravograda. Pri **ljudski likovni umetnosti** smo prav tako udeleženi le s fotografijo

arkadne skrinje z Leš. Med **lokalnimi radijskimi postajami** sta omenjena radio Radlje in Slovenj Gradec (ne Koroški radio). Pri **manj razvitih območjih** sta na zemljevidu sicer označeni tudi občini Dravograd in Radlje, v besedilu pa nas ob Kozjansko in Haloze ter Brkine ne postavljajo.

Pri krajih si sledijo:

Kronska gora nad Otiškim vrhom z dvostolpno cerkvijo sv. Petra, ki je uvrščena med pomembne spomenike baročne arhitekture na Slovenskem.

Leše ostajajo znamenite po premogovniku, ki je v prejšnjem stoletju zaposloval največ 1200 delavcev, ter po obeh cerkvah - Volbenku in Ani.

Libeliče imajo cerkev iz začetka 12. st. in kostnico iz 1. polovice 13. st., ostale pa bodo zapisane v zgodovini po svojem lastnem plebiscitu l. 1922, ko so dosegle enkratno odcepitev od Avstrije.

V ZNAMENJU PREŠERNA IN PREŽIHA

Kultura je težko ulovljiv pojem. Če je človek vesel, da bi objel ves svet, in zapoje - je to kultura. Če je potr, da bi se najraje izničil, pa se izpove na list papirja, je tudi to kultura. Če je ves težak ob podob, ki jih nosi v sebi in pusti roki prosto pot, da se izrazi v barvah in likih, štejjemo izdelek na področje kulture. - Je torej kultura sleherna duhovna stvaritev? - Je, vendar ne v tako širokem smislu. - Ali pa ne obsega kultura tudi umetelno oblikovanih uporabnih predmetov od pohištva, do vaz in svetilk? - Seveda, ampak ...

Tako bi lahko nadaljevali v nedogled, in ko bi obredli vse, kar je človek v zgodovini ustvaril koristnega in lepega, bi nazadnje verjetno pristali pri ljubiteljskih folklornih skupinah in harmonikarskih orkestrih, vmes pa ne bi pozabili likovne in besedne umetnosti, baleta, gledališča in filma. Tako bi naposled imeli pred sabo približno to, kar vsak februar oživi v zavesti Slovencev nasploh, Korošcev pa še posebej. Pri nas namreč praznik kulture ni samo 8., ampak tudi 18. februar, najraje pa se stvar raztegne kar na ves mesec.

Čeprav so za vse praznike značilne neke stalne sestavine ter se jim zato vsebina in ceremonial z leti ne menjata dosti, pa večje družbene spremembe le premikajo težišča zanimanja in prinašajo nove poudarke. Tako se že krepko pozna nedavni prehod iz samoupravnega socializma v tržno gospodarstvo, še močnejše pa bo kultura na deželi občutila reorganizacijo slovenskih občin od sedanjih 62 na prihodnjih 230 - 250.

Predvsem je za kulturo že zdaj precej manj denarja, kot ga je bilo v preteklosti, v prihodnje pa ga bo realno še manj. Vzroka sta dva. Najprej ni več istih stalnih virov sredstev kot nekdanj, drugič pa se zdaj borijo za preživetje podjetja, ki so prej dolga desetletja bila veliki meceni, npr. Železarna Ravne.

Kadar je v deželi kriza, imajo kruh, elektrika in toplota absolutno prednost pred sleherno dejavnostjo, ki potrebuje denar, tudi pred kulturo.

Je pa kultura silno trdoživa stvar in tisti, ki goji kulturno dejavnost iz notranje nuje in nesebične ljubezni, se bo ukvarjal z njo še naprej. Odtrgoval si bo

prosti čas za vaje v pevskem zboru ali gledališki skupini, nabavljal si bo barve in platno, kupoval bo knjige in vstopnice za prireditve.

Kako se uprizorijo igre, kadar ni denarja za najemnine dvoran in za druge stroške, vedo povedati ljudje, ki so igrali v Mežiški dolini med obema vojnama. Takrat ni bilo ne kulturnih skupnosti ne dotacij, pa vendar so se vsak mesec zvrstile premiere in gostovanja po vseh krajih; različna društva in stranke so kar tekmoval, katera jih bo priredila več.

Slikar, ki ne bo mogel v galerijo (ker bodisi ne deluje, kakor npr. zdaj na Ravnah, ali pa je v kraju sploh ni), bo mogoče lahko 5 - 10 slik obesil na občinskem hodniku, v zdravstvenem domu, na banki itn.

V primerjavi z bližnjo preteklostjo bo to gotovo korak nazaj. Bo improviziranje, obenem pa že tudi iskanje novih oblik dela.

Zasebna pobuda se vse bolj pojavlja tudi na področju kulture. Imamo zasebne galerije in založbe, rastejo različne posredovalnice, nastaja tip managerja na področju kulture. Na Zahodu

imajo umetniki svoje agente, ki tržijo z njihovimi izdelki, skrbijo za promocije in reklamo, organizirajo nastope in gostovanja.

Kultura je neuničljiva. Če je preživela dobo politkomisarjev, bo tudi dobo managerjev. Večja selekcija in profesionalizacija ji gotovo ne bo škodila.

Ima pa vsako pravilo svoje izjeme in zato načela tržnega gospodarjenja tudi na Zahodu ne veljajo za vsa področja kulture. Predvsem ne za poklicne kulturne ustanove, kakršne so velike knjižnice, muzeji, gledališča in galerije. Te povsod živijo od proračunov mest, pokrajin ali države.

Kakšna prihodnost se obeta koroškim kulturnim ustanovam, danes seveda še ni mogoče reči. Ker predstavlja njihova dejavnost pomembno dolgoročno kulturno poslanstvo, ki se meri z mednarodnimi standardi, za zaposlene pa je hkrati tudi poklic in služba, je stvar dvakrat občutljiva. Obravnava tega področja bo zahtevala veliko mero posluha za trajne vrednote.

Marjan Kolar

Tomaž Pečolar, JK Slovenj Gradec

DATI VSE OD SEBE

Tomaž Pečolar iz Pameč pri Slovenj Gradcu je pred dobrim tednom dni pričel s služenjem vojaškega roka v TO. Vsekakor ni običajen vojak. Že zaradi tega ne, ker je judoist. Če k temu dodamo še to, da je devetnajstletni borec Judo kluba Slovenj Gradec minuli december sodeloval na mladinskem evropskem prvenstvu v izraelskem Jeruzalemu, potem je jasno, da služi domovini v Slovenski Bistrici, kjer je ta borilna veščina šport številka ena, Tomaž pa tako ne bo prekinjal svoje do sedaj precej uspešne kariere.

Tomaž, bržkone ti je že znano prvo vprašanje. Namreč tvoji začetki v judu.

Z judom sem se pričel ukvarjati v petem razredu osnovne šole. Nisem videl nobene druge možnosti, poleg tega pa sem se družil s prijatelji, ki so pripomogli k temu, da sem pristal v judu. Eden takšnih je Tomaž Lakovšek. Že kar na začetku sem se odločil za resno delo.

In rezultati, ki si jih dosegal v posameznih starostnih kategorijah?

Po letu dni treninga sem že pričel dosegati vidne rezultate. Bil sem republiški pionirski prvak, prav tako pa prvak v kategoriji mlajših mladincev, zdaj pa prvo sezono astopam kot starejši mladinec in sodelovanje na EP je doslej moj največji uspeh. Drugače sem odeloval tudi na mednarodnih turnirjih v Beljaku in Bolzanu, kjer sem bil prvi.

Na EP ti je pravzaprav za las manjkalo, da bi se boril tudi za medaljo. Kaj se je zgodilo?

Za vstop med sedem najboljših sem se boril s Portugalcem. Imel sem res precejšnjo smolo. Celo borbo sem vodil, tri sekunde pred koncem pa sem praktično vrgel samega sebe, potem ko sem delal tehniko in zgrešil tekmeča. Prvo kolo sem bil prost, kar je po eni strani dobro, po drugi pa tudi ne. Nič nisem imel za sabo in to se mi

je najbrž poznalo pri samozavesti. Res sem imel veliko nesrečo, saj sem izgubil že dobljeno borbo. Drugače je bilo v Jeruzalemu super, saj imaš kaj videti. Največji vtis so name napravile peščene plaže in Mrtvo morje.

Kakšno pa je stanje v slovenjegraškem judu?

Zelo slabo, saj ni denarja. Pri nas so isti problemi kot drugje, vendar smo judoisti še na slabšem, saj naš šport ni popularen. Včasih so v klubu delali ljudje, ki so bili na precej pomembnih položajih in so lahko nekako zagotavljali denar za delo. Danes ni več tako. Vso opremo si kupujemo sami, prav

OSEBNA IZKAZNICA

TOMAŽ PEČOLAR

Rojen :3.3.1974 v Slovenj Gradcu

Višina: 187 cm

Teža: 97 kg

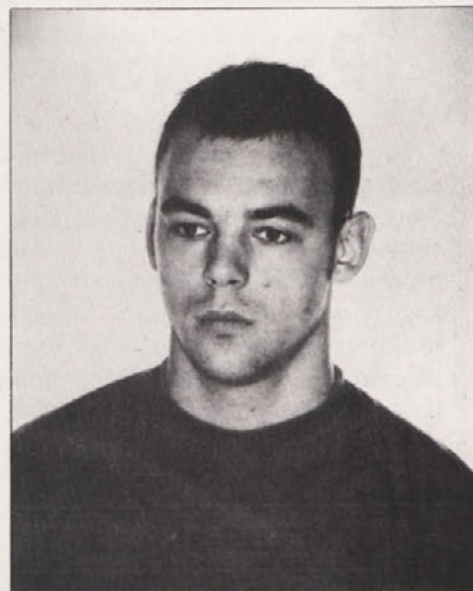
Izobrazba :mehanik

Stan: samski

Naj uspeh:1.mesto na turnirju Alpe Adria v Bolzanu, 10. mesto na EP v Jeruzalemu

Naj judoist:ga ni

Hobi: smučanje, kolesarjenje

tako sami organiziramo prevoze na tekme, da o naših blazinah, ki so že popolnoma dotrajane, niti ne govorim. Še sreča, da imam doma polno podporo staršev.

Kdo ti je do zdaj največ pomagal, da si dosegel takšne rezultate?

To sta Bogdan Gabrovec in Tomo Lakovšek. Doma pa so mi vseskozi dajali vzpodbudo in to je izrednega psihičnega pomena. Mamo je bilo sprva strah, ko sem se pričel ukvarjati z judom, potem pa se je privadila.

Kaj je tvojo glavno vodilo v športni karieri?

Vedno je potrebno dati maksimum, potrebno je iz sebe iztisniti prav vse. To se mi zdi najbolj pomembno in se tega skušam stoodstotno držati.

Kaj si želiš v prihodnosti na judo sceni?

V prvi vrsti bi rad osvojil kolajno na EP, ker sem zdaj imel tolikšno smolo. Seveda bi rad sodeloval tudi na olimpijskih igrah, mogoče že kar v Atlanti.

Rok TAMŠE

Berite vedno aktualni časopis PREPIH

NADALJEVANJE ROKOMETNEGA PRVENSTVA

Rokometaši Nove opreme iz Slovenj Gradca v spomladanskem delu prvenstva branijo drugo mesto, ki so ga zasedli po prvem delu. Doživeli so poraz proti najboljšemu moštvu v dvorani Golovec v Celju. Moštvo Pivovarne Laško tako ostaja edini kandidat za letošnjega prvaka, po končanem rednem delu prvenstva pa bodo morali to potrditi še v končnici (play - offu).

Od 25. do 30. januarja v Slovenj Gradcu prebivajo najboljši rokometarji Slovenije, ki se pripravljajo na kvalifikacijske tekme za nastop na Evropskem prvenstvu. Selektor Tone Tiselj je poklical svoje varovance v mesto miru, potem ko je RK Nova oprema ponudila gostoljubje in zares dobre pogoje za delo. Vsekakor ta reprezentančna akcija potrjuje, da je postal Slovenj Gradec pravi rokometni center, ne samo v igralskem, ampak tudi v organizacijskem smislu.

Rok Tamše

PRVIČ POD SLOVENSKO ZASTAVO

Tudi to je lepo priznanje za koroško dobojko, zlasti pa za aktiv koroških odbojkarjev sodnikov! Namreč, prvič po osamosvojitvi Slovenije in po sprejemu naše države v članstvo mednarodne odbojkarjske federacije (F.I.V.B) s sedežem v Barceloni, je Evropska komisija za delegiranje sodnikov zaupala sojenje ene od polfinalnih tekem pokala evropske odbojkarjske zveze dvema sodnikoma iz Slovenije. Ta čast je pripadla Ravenčanu **Jožetu Lečniku** in Jeseničanu **Petru Končniku**, ki sta doslej edina mednarodna sodnika v Sloveniji.

Tako sta Lečnik in Končan 20. in 21. januarja sodila v Budimpešti tekmi ženskih ekip Budimpešte in Ekaterinburg iz Rusije. Jožetu Lečniku seveda to ni bilo prvič, da je sodil pomembno mednarodno tekmo. V preteklih letih je bil cenjen odbojkarjski sodnik, ki je vodil številna srečanja v zveznih ligah širom bivše Jugoslavije. Velikokrat je sodil tudi že mednarodne odbojkarjske tekme. Toda tokrat je Lečnikov "Pepi", kot smo mu nekoč znali reči - prvič, odkar se je moral po 22 letih bivanja v Kaknju v BiH (zaradi vojne vihre), vrniti v svoj rojstni kraj, sodil pod slovensko zastavo.

Misljinčani zastopali Slovenijo na evropskem prvenstvu v kegljanju

UROŠ KRENKER
ODLIČEN PETI

Od 15. do 17. januarja je bilo na jezeru Gerhard Auer v Waiseneggu pri Birkfeldu na avstrijskem Stajerskem 43. evropsko prvenstvo kegljačev v daljinskem lučanju. Na 250 metrov dolgi ledeni stezi se je pomerilo 65 tekmovalcev iz Belgije, Nemčije, Madžarske, Italije, Slovenije in Avstrije. Našo državo so na tem uglednem tekmovanju zastopali mislinjski kegljači na ledu, ki so Sloveniji priložili v vseh treh kategorijah tekmovanja 4. mesto. Najmočnejši sili v daljinskem lučanju sta Nemčija in Avstrija, tretje mesto pa je na evropskem prvenstvu osvojila reprezentanca Italije.

Najboljšo uvrstitev je med našimi dosegel Misljinčan **Uroš Krenker**, ki se je med mladinci do 18 let uvrstil na odlično 5. mesto, medtem ko je bil pri juniorjih, starih od 18 do 24 let, Krenker uvrščen na 12. mesto, 17. mesto pa je bil **Miha Koprivnik**. Med člani je bil med posamezniki najbolje uvrščen **Jože Spolad**, ki je bil 13., 14. mesto je osvojil **Rudi Lubej**, 15. **Fric Tisnikar** in 16. **Stane Koprivnik**.

Spominski kegljaški turnir na Ravnah

HAFNERJEV MEMORIAL STERŽAJU IN KUKOVČEVI

Enkrat letno se na 8 - steznem kegljišču na Ravnah zberejo kegljači in kegljavke iz vse Slovenije ter na turnirju, ki je vselej množično zastopan, obeležijo spomin na pionirja športnega kegljanja na Koroškem - Ota Hafnerja, ki je bil kar 29 let predsednik KK Fužinar. Tudi letos je bilo tako, saj je na četrtem turnirju nastopilo kar 130 kegljačev in kegljavk.

Največ uspeha so imeli tekmovalci mariborskega Konstruktorja, zlasti v moški konkurenci, kjer so prva tri mesta osvojili člani slovenske reprezentance **Hary Steržaj**, **Bogdan Hribar** in **Stane Nareks**. Med ženskami je zmagala **Dragica Kukovec** tudi članica Konstruktorja pred **Eriko Lesnik** (Fužinar) in **Ireno Oder** (Slovenj Gradec). Na peto mesto sta se na turnirju uvrstila **Ivo Mlakar**, član Fužinarja Ravne in **Majda Verbole**, članica Korotana Prevalje.

Ivo Mlakar

PONOSNI NA DOSEŽKE SVOJIH ŠPORTNIKOV

Športna zveza Ravne ohranja lepó tradicijo, da enkrat letno povabi medse najboljše športnike v občini, tiste, ki imajo naziv kategorizirani in perspektivni športniki. Tako je bilo tudi zadnje dni preteklega leta, ko so se zbrali na Rimskem vrelcu. Navzočim, med katerimi so bili tudi člani IO ravenske športne zveze ter "najvažnejša" moža občine Ravne g. **Adi Cigler** in mag. **Matic Tasič**, je spregovoril predsednik športne zveze g. **Jože Sater**, ki je športnikom čestital za njihove dosežke v preteklem letu in se jim zahvalil za vsa njihova prizadevanja.

"Objektivno gledano smo lahko zadovoljni z dosežki naših športnikov, sploh če upoštevamo vse okoliščine, ki nas zadnje čase pestijo pri naši športni dejavnosti. Našim najboljšim športnikom želim, da bi bili ponosni na svoje poslanstvo, saj so vzorniki tisočim športnikom v občini. In ta vzor naj se izraža v pravem športnem življenju, ki je prežeto s trdim delom in odpovedovanjem, ki edino prinaša rezultate. Zavedajte se, da imate med seboj tudi vi svoje vzornike, skušajte jih doseči in preseči," je povdaril Jože Sater.

V letu 1992 je bilo v občini Ravne 38 kategoriziranih športnikov, od tega 20 po interni občinski in 18 po zadnji veljavni slovenski kategorizaciji. Zelo razveseljivo je, da ti športniki izhajajo iz vseh krajev Mežiške doline in da pokrivajo kar 10 različnih športnih panog, od alpskega smučanja do karateja, kar prča o široki razvejanosti športa v ravenski obliki.

V Sloveniji je bilo po zadnji veljavni kategorizaciji, ki pa bo že letos deležna bistvenih sprememb, skupaj 1179 kategoriziranih in perspektivnih športnikov. Med 47. slovenskimi občinami, ki imajo kategorizirane športnike, je občina Ravne z 18. športniki na 11. mestu. Enako število kategoriziranih športnikov imajo denimo še Novo mesto, Domžale in Koper, za Ravnam pa so Trbovlje (10), Skofja Loka in Ptuj (17), Izola (16), Brežice (9), ali če pogledamo v naši regiji, Slovenj Gradec (5). Seveda je kategorizacija športnikov le eden od segmentov za primerjavo o razvitosti športa v posameznem okolju. K temu je treba upoštevati še druge faktorje, kot je število prebivalcev, toda več ali manj, vse to daje dokaj realno sliko, kjer

občina Ravne praktično je v slovenskem športnem prostoru.

Predsednik športne zveze Ravne se seveda ni pozabil zahvaliti predstavnikom občine za njihovo razumevanje in pomoč pri razvoju športa v dolini. "V imenu vseh športnikov in delavcev športne zveze vas prosim, da realno ocenjujete potrebe športa in njegov vedno večji vpliv na pravilno vzgojo in izoblikovanje človekove osebnosti, zlasti v mlajših letih. Ker imate v rokah škarje in platno, upam, da nam boste v letu 1993 odrezali v občinskem proračunu izdatnejši kos kruha. Le tako bomo lahko čez leto dni najmanj tako ponosni na rezultate, ki jih dosegajo naši športniki, ki tudi na svoj način promovirajo našo občino, kot smo ponosni sedaj," je dejal Jože Sater.

Poglejmo še, kdo so najboljši športniki v občini Ravne, ki imajo določeno kategorizacijo. Športnika mednarodnega razreda sta alpska smučarja **Mitja Kunc** in **Katjuša Pušnik**. Športniki nacionalnega razreda so: smučar skakalec **Erih Pečnik**, smučarska tekačica **Nataša Lačen**, tekač **Dani Ošep** ter alpinista **Dani Vezovnik** in **Vlado Rotovnik**. Zelo perspektivni športniki so: tekača **KAK Ravne Janez Stern** in **Robert Brezovnik** ter plavalec **Matija Medvešek**. Med perspektivne športnike so uvrščeni: atleti **Uroš Kresnik**, **Andrej Kos** in **Uroš Verhovnik**, smučar skakalec **Jože Zagernik**, alpski smučar **Primož Pustoslemšek**, smučarska tekačica **Anita Mežnar** in odbojkarja **Marko Drevensek** in **Jure Kokot**. Največ je seveda perspektivnih športnikov občinskega razreda: atleti **Gorazd Podržavnik**, **Peter Rapac**, **Marko Klemenc**, **Marko Kobovc**, **Lucija Segel**, **Mojca Leitinger** in **Sabina Balazič**, namiznoteniška igralca **Andrej Bač** in **Bogdan Tušek**, smučar skakalec **Andrej Zagernik**, alpski smučarji **Evgen Vešelko**, **Igor Zagernik** **Ožbej Ošlak**, **Simon Solero** in **Mateja Krašovec**, plavalci **Peter Naglič**, **Miha Hribernik**, **Borut Dežman** in **Helena Cej** ter članica tradicionalnega karate kluba Ravne **Urška Obrétan**.

Ivo Mlakar

 JELOVICA

ZAVAROVALNICA

M A R I B O R

POSLOVNA ENOTA SLOVENJ GRADEC
(Avtobusna postaja)

Tel.: 0602/41-595, 41-813

PREDSTAVNIŠTVO:

- RADLJE OB DRAVI, Tel.: 0602/71-941

- RAVNE NA KOR., PREZIHOVA UL 24,

- Tel.: 0602/21-346

- DRAVOGRAD, TRG 4. JULIJA, Tel.: 0602/83-071

**V 365 DNEH JE LAHKO SAMO EN
DAN NESREČEN.**

NE PUSTITE SE PRESENETITI!

**ŽIVLJENJE GRE
NAPREJ IN MI Z VAMI**

ALEŠ GORZA NOVI SMUČARSKI UP

Prizadevni delavci smučarskega kluba Racionalles iz Črne so na smučišču Rahtel v Pamečah izpeljali dve tekmi v slalomu za mlajše dečke in deklice. Prva tekma je bila v okviru vzhodne regije, kjer je nastopilo 66 mladih smučarjev in smučark iz slovenskih in hrvaških klubov. Zmagala sta **Primož Skrbinek** iz Maribora in **Lidija Kipson** iz Zagreba. Od naših je bil **Aleš Gorza** iz Črne odlični drugi, 5. **Jernej Osrajnik**, Vuzenica, 6. **Rok Šalej**, 12. **Ožbi Košeljn**, oba Fužinar, 13. **Martin Ladin**, nek Vuzenica itd. Med deklicami je bila od naših

najbolje uvrščena Ravnčanka **Tamara Stro**pnik na 12. mestu.

Druga tekma je bila za pokal Radenske, kjer je nastopilo kar 134 dečkov in deklic iz vseh slovenskih klubov. Tokrat sta bila najboljša **Zarja Čibej** iz Ljubljane in **Aleš Gorza** iz Črne, ki se vse bolj uveljavlja med svojimi vrstniki v Sloveniji. Na zelo dobro 4. mesto se je uvrstil Vuzeničan **Jernej Osrajnik**, medtem ko so ostali smučarji iz koroških klubov zasedli slabša mesta.

Ivo Mlakar

DIMLJENJE, TAKŠNO IN DRUGAČNO

Temeljna značilnost minulega obdobja je bržkone povezana z zimo in nizkimi temperaturami. Poleg prometnih nesreč, povezanih s slabimi voznimi razmerami - o čemer sem obširneje pisal zadnjič - tokrat prevladujejo požari. Ne sicer veliki, z ogromno gospodarsko škodo, pa vendar dovolj za opozorilo. Vzrok zanje so zvečine kurišča z odprtim ognjem in seveda človeška nepazljivost. Najpogosteje se dogaja, da peč pretirano naložimo in odidemo. Nazaj nas prikljče šele gasilska sirena, ko je že prepozno. Zatorej pazljivost v tem primeru nikoli ni pretirana: bolje se je dvakrat prepričati kot enkrat pogoreti.

In zdaj še nekaj v lastni zadevi: glosa: kratek članek, ki navadno duhovito obravnava kaj aktualnega (Slovar slovenskega jezika I str. 702).

Zakaj sem citiral slovar? Zadnje čase se dogaja, da nekateri ne razumejo pravilno tega mojega načina pisanja črne kronike. Ponovno bi rad pojasnil, da so vir mojemu pisanju policijski zapisniki in da so vsi dogodki resnični. Dodana je le kakšna moja duhovitost, kot je pač značilno za novinarsko glosirano pisanje. Ni moj namen kogarkoli želiti, kar - mislim, je razvidno tudi iz mojega dosedanjega pisanja. Ne morem pa pomagati, če kdo takšnega načina ne razume in pretirano prizadeto reagira. Zatorej še enkrat: nič osebnega - zgolj novinarsko začinjeno pisanje o resničnih dogodkih. In če glosiram: začinjena juha je užjitnejša. Pa pojdemo po vrsti.

■ KRIMINALITETA

Kaznivega dejanja goljufije je utemeljeno osumljen J.P. V zmotu je namreč spravil V.Č., ki mu je posodil video player in dve kaseti. Po dogovorjenem roku mu sposojenega ni vrnil. Zdaj lahko J.P. samo upa, da so tudi sodniku za

prekrške vseč "pomiči" in da bo za njegovo dejanje imel razumevanje. Seveda, če ga bo povabil k ogledu! Nekaj ur "počitnic" je želel učencem privoščiti neznan "telefonist", ki je sporočil, da je na osnovni šoli v Slovenj Gradcu podtaknjena bomba. Lažni alarm! Počitnice pa so vseeno prišle. Kratko poročilo: J.P. je na škodo hišnega sveta stanovanjskega bloka v Radljah odtujil 2 toni premoga. Dolgi ukrep (prosto po Aškercu): "Nazaj bo nosil ta prekleti pač sto (že) let".

Kot na divjem zahodu sta se najbrž počutila S.G. in J.R. ki sta v lokalih Venera in Potemuš v Dravogradu razbila stekla na štirih avtomatih za poker. Bojda so ju očividci videli, kako sta skakala od avtomata do avtomata in vpila: "Goljufaš! Potegni, če si upaš!" Nihče ni potegnil, pa so šla stekla "v franže". Tudi v minulem obdobju je NN ponovno udaril po Koraturu. Tokrat je naredil nekaj zares "hudega". Na parkimem prostoru je ponoči - verjetno z enim samim usodnim udarcem - zlomil brisalec. Neznani karateist zdaj bojda že vadi KORALOMI udarec, ki mu bo prinesel črni pas in še en zlomljen brisalec. Junak, da mu ni para! Pepelnik pa je napačno uporabil še en koroški junak. I.P. je na

avtobusni postaji v Slovenj Gradcu s tem predmetom kresnil po glavi A. L. in ga hudo poškodoval. Skrjni čas, da tudi pri nas končno z zakonom prepovemo kajenje na javnih mestih!

NN pa je kršil nedotakljivost stanovanja: vdrl je v prostore podružnične šole Kozjak in se zadržal v kurilnici. Ker je tebi nič meni nič izklopil centralno ogrevanje, ga je treba iskati med dvema vrstama ljudi. Med tistimi, ki jim je zaradi slabe vesti nenehno vroče, ali pa med strogimi varčevalci, ki ponoči po tujih stanovanjih izklaplajo celo centralno ogrevanje. Podobno "ljubezen" je svojemu centralnemu ogrevanju posvečal tudi M.P. s Prevalj. V svoji hiši je namreč doživel začetni požar v kurilnici. Pokazalo se je, da je z delovnim plaščem "pred mrazom zaščitil" oljni gorilnik. Ta mu je ljubezen in skrb bolj "goreče" vrnili! Nekako nerazumljivo je, kako vzgojne ustanove privabljajo nočne dolgoprsteže. Takrat je NN udaril v Slovenj Gradcu. Nepovabljen je prišel v prostore srednje šole in odnesel 480 SIT, nekaj čokolade in brezalkoholnih pijač, tv sprejemnik, računalnik in kasete. Verjetno gre zlikovca iskati med tistimi, ki so slišali, da si lahko v šoli "nabereš znanja". Pa si je želel nabrati še kaj drugega.

Prav tako je NN vlomil v gostišče Turbina v Ožboltu in odnesel igralni avtomat za poker. Pravzaprav ga lahko celo razumemo - čeprav njegovega dejanja ne gre odobravati: fant je končno enkrat želel zmagati. V lokalu mu to ni uspelo, pa je "pokerfaco" kratko in malo vzel s seboj. Avtomat bo vrnil, ko ga bo izpraznil. Če ga prej ne bodo

"zblefirali" policaji. Sodnik pa tačas že vadi poker v dvoje.

Uspešen "manever" je izvedel eden izmed učencev dravogradske osnovne šole. Po njegovi zaslugi je sredi belega dne učenec "uzela magla". Fant je namreč šlo kratko in malo zadimil z dimnim vložkom. Dobil ga je od brata, ki se je vrnil iz vojske. Včasih smo takim dogodkom rekli: NNNP.

Zelo ali kar nadvse uspešno in popolno je bilo tudi dimljenje na domačiji L.D. Prostore za dimljene mesa so namreč tako zadimili, da so zgoreli in z njimi vred okoli 300 kilogramov svinjskega mesa. V bivši jugovini bi temu rekli "mešano sa žara", korošci pa takšnemu mesu pravijo povojeno. V tem primeru je bolj pravišen izraz izgoreno ali izpuhteno.

Med delikvente kaznivega dejanja poškodovanje tuje stvari sodi tudi T.P. Z nogo naj bi bila namenoma razbila izložbeno steklo v trgovini na Muti in s tem I.G. oškodovala za 30.000 SIT. Bojda je to storila vsled tega, ker so jo "tiste nesramne moške lutke, kadar je šla mimo izložbe, tako pomenljivo opazovale in ji mežikale." Če je šipo razbila tudi za to, ker so za njo žvižgale, še ni znano.

Če je NN dejanje, ki ga bom opisal za konec, storil za to, da bi prišel v mojo kroniko, mu je to zdaj uspelo. V noči od 8. na 9. januar je namreč vlomil v prostore sekretariata za notranje zadeve ene izmed koroških občin. Odnesele je le 400 SIT, povzročil pa škode za 20.000 tolarjev. Zdaj ga čaka bližnje srečanje tretje vrste z "notranjimi organi".

T.I.

RAZMIŠLJANJA

Živim v majhni podeželski vasi, ki poskuša obraniti vse vrednote vaškega življenja. Duh modernosti in razvoja pa je težko usklajevati z običaji iz preteklosti, posebno še takrat, ko nekateri le stežka ločijo tradicijo od zaostalosti.

Pri razvoju demokracije, ki je kot strela z jasnega usekala med nas, je prišla do izraza raznolikost dojenja le te med ljudmi. Nekateri so prepričani, da lahko s svojim 'demokratizmom' naredijo vse, drugi potrpežljivo čakajo, da bo sad demokracije sam padel med njih, tretji iz principa vse kritizirajo in tako naprej.

Vsi vemo, da življenje v neki skupnosti ali organizaciji zahteva upoštevanje določenih pravil. Ta pravila pa lahko imenujemo na več načinov, kot je zakon, odlok, predpis ali drugače. Človek se od ostalih živih bitij razlikuje po tem, da zna misliti in, da mora pravila o skupnem življenju imeti zapisana. Ostala živa bitja to delajo nagonsko.

V vsakdanjem življenju doživljamo primere, ko se posamezniki ne držijo predpisanih pravil, ali pa, da si svoja pravila naredijo obvezna za vse. Takšni ljudje v svoji zanesenosti izgubijo občutek, da so v prvi vrsti le ljudje, ne pa robot za izvajanje zakonov svoje organizacije.

Ravno slabost posameznikov v organizaciji, da bi v prvi vrsti ohranili celovечnost in dostojanstvo, slabi ugled celotne organizacije. V primeru, ko posameznik prekorači rubikon človeške dostojanstvenosti, je zelo slab izgovor, da se strogo pridrzuje zakona ali predpisa. Menim, da pri strogem upoštevanju svojih predpisov ni nobeden upravičen kršitve predpisov nekoga drugega. Prav tako je zelo naiven izgovor s citiranjem tistega dela zakona, ki govori o pravicah in zamolčanju tistega dela, ki govori o dolžnostih.

Vsi imamo pravico do lastne ureditve lastnega življenja. Vsi si po lastni volji izbiramo prijatelje, pa naj bo to človek ali žival. Nihče nima pravice takšne zveze prikriti samo zato, da bi zadostil svojim psihološkim ali materialnim potrebam. Trenutek, ki me je prisilil, da to razmišljam, je nastopil v momentu, ko je človek zelene bratovščine namenoma ustrelil psa, ki je človekov največji prijatelj, skoraj pred očmi lastnika. Razumem besedo lovec. Razumem tudi besedo lov, prav tako besedo upleniti. Ne razumem pa besede ubiti. Vem, da pri lovu obstaja lovska etika, ter da lovec, v katerem je več človečnosti kot pa ubijalske strasti, to tudi upošteva.

Va. Negetično pa ravna človek, ki mu je želja nekoga prizadeti večja, kakor prijateljstvo. Pri sprejemanju članov v garancijo bi bilo potrebno v prvi vrsti ugotoviti psihološko stanje člana, ne pa njegove tehnične opreme, ki je lahko nevarna širši okolici.

Ne vem, ali je človek, ki mu pripisujem ta dogodek, pred tem, da je pritisnil na petelina in razdiril prijateljstvo med človekom in živaljo, pomislil, kakšne posledice bo to dejanje pustilo v duši otroka, ki je bil priča dejanju, ali je pomislil, da se trudimo vzgajati otroke na prijazen način in jim dajati vzgled s svojimi dobrimi deli, ne pa z ubijanjem in hladnokrvnostjo. Prav tako lahko samo ugibam, kakšne posledice pušča dejanje v psihi storilca, če se seveda zaveda, da je prekinil prijateljstvo dveh živih bitij.

Včasih se pošalimo, kako pametne živali imamo, da znajo vse, razen čitanja. Če bi

pameten pes znal tudi to, bi točno vedel, da v zakonih o lovstvu piše o metrih in lovsko puško, o mejah med poljem in gozdom, o času, kdaj se lahko lovi katera od divjadi ter tudi kdaj je kateri lovec na lovu. V takem primeru nikoli ne bi prišlo do nesporazumov in streljanja. Bilo bi lepo: lovec bi prebral zakon o lovstvu in uporabi orožja, pes pa iz zakon o gibanju na terenu do centimetra točno. Do nesporazuma ne bi moglo priti. Vendar pri vsej zadevi le ne smemo pozabiti, da je samo človeku dana možnost razmišljanja, ki jo pa žal nekateri ne izkoriščajo dovolj.

P.S. Kakšnakoli podobnost mojega razmišljanja ni naključna z dogajanjem v moji vasi.

Adrijan Zalesnik, Libelče

V TRBOVLJAH SO PA PELI

Zadnja nedelja v letu je bila v Trbovljah v znamenju petja. Naj bi bila! Krajevna skupnost Trbonje je povabila MPZ 'Sempeterske pavre' in družino Breznik iz Pameč. Pokroviteljstvo je prevzelo Mesarstvo Smolar.

Božično-novoletni koncert je obsegal v prvem delu nastop MPZ 'Sempeterski pavri' pet pesmi v glavnem o božičnem času. To je naredilo prav prijeten vtis pri poslušalcih, saj smo do nedavnega te pesmi peli le bolj po 'tihu' ali samo v cerkvi. Zborovodkinja Ivana Glosenčnik je vse dogajanje posebej skrbno povezovala s primernim tekstom, kar tudi ni zanemarljivo. Ob nastopu družine Breznik je omenila, da nastopajo že 15 let in so izdali tudi kaseto. Vodi jih Viktor Breznik. Še posebej ljasko pesem znajo tako zapeti, da se prisotni lahko dobrohotno nasmejejo. MPZ 'Sempeterski pavri' so nato predstavili v pesmih še Triglav in koroško pesem. Prijetno presenečenje nas je čakalo na sedežih. Program koncerta je bil skrbno lastnoročno napisan in je bil droben dodatek k dobremu počutju občinstva.

Pevci so se zelo potrudili in s seboj pripeljali, poleg znanja in dobre volje, še poslušalce. Sicer bi njihov program zvenel skoraj v prazno. Lahko se samo čudimo. V vasi, ki jo poznamo po veselih hudeh, pa ni bilo mnogo več kot 20 poslušalcev, (iz Trbonj izvirajo: Smolar, Smode, Doler in še mnogi drugi). Vemo, da je kraj že večkrat pripravil srečanje pihalnih orkestrrov. Vsako leto privabi dramska skupina lepo število gledalcev. Če omenim pustne sprevode, proslave ob dnevu žena, da ne pozabim gasilskih veselje, povsod je zadovoljiva udeležba. Tudi gostilne niso prazne. Poglejmo še na igrišču, povsod je živahno. Čudi me, da v kraju, kjer tudi sami gojijo ljudsko in cerkveno pesem, za kaj tako lepega, kot je bil božično-novoletni koncert, tokrat ni bilo posluha.

Kam so se to pusto nedeljsko popoldne zatekli Trbonjčani mi ni znano. Poskušam si razlagati po svoje. Živimo v težkih časih in se otepamo vsakodnevnih težav. Res se nimamo kaj veseliti. Ampak med sosede in prijatelje, ki še vseeno lahko šli. Za eno uro prijetnega doživetja, vzdušje je bilo prav domače, bi si tudi Trbonjčani lahko vzeli čas. Ja, težko se je odlepiti od toplih peči, mehkih naslanjačev in večno vključenih televizorjev. Pa bi za svoje dobro to morali kdaj storiti. Tudi vi mnogi Korošci, ki boste to prebrali. Pa brez zamere!

Marija Omulec, Gortina

ZELO POMEMBNI POSTAJAMO

Stvari glede Balkanske vojne so se tako obrnile, da postajamo mi Slovenci zelo pomembni. Srbi gledajo na nas zelo grdo, kajti prevladuje trditev, da je ravno pri nas skritih veliko prebivalcev Bosne in Hercegovine, ki jim lahko naredijo še veliko škodo, če bi se odločili braniti svoje ozemlje. Ker vedo, da je število teh pri nas veliko, jih kar razumem, da so v skrbeh.

To, da tudi Srbi niso od muh, so dokazali kar hitro. Spomnili so se na našo atomsko bombo, kot jo že velikokrat imenuje, v Krškem in nagnali strah v kosti verjetno vsej Evropi. Kajti, če bi jim uspelo razstreliti atomsko elektrarno v Krškem, bi prav gotovo bila ogrožena vsaka država v Evropi. Spomnimo se le na Černobil in vse nam bo jasno. Za to si torej upam trditi, da postajamo iz dneva v dan bolj pomembni in to vse na račun Balkanske vojne. Ena stran sprtih skriva pri nas skrite moči sposobnih vojakov, druga stran (napadalna) si je pa tudi pri nas poiskala rešitev, da ji velesile ne morejo nič.

In kaj na koncu lahko zaključim iz tega? Samo to, da je Slovenija reševala že v Titovi Jugoslaviji probleme drugih republik in njihovih prebivalcev, zato smo zopet postali pomembni, ko smo že osamosvojeni in priznani kot država Slovenija.

Zlatko Škrubej

OPRAVIČILO

Zaradi prehoda na nov način oblikovanja časopisa je prišlo v prejšnji številki Prepiha do nekaterih neljubih napak, za kar se našim bralcem opravičujemo. Posebno opravičilo velja domačiji Utek, saj nam jo je tiskarski škrat pri izpisu njene zahvale še posebej zagodel.

SGP KOGRAD DRAVOGRAD
GRADBENO PODJETJE d.o.o.
 SLOVENJ GRADEC

IZVAJAMO VSE VRSTE VISOKIH IN NIZKIH GRADENJ,
 ADAPTACIJE, STROJNE INSTALACIJE, KLJUČAVNIČARSTVO,
 KLEPARSTVO IN KLIMA NAPRAVE.

						ZDRAVILNA TRAVNIŠKA RASTLINA	ČEBELJA KRALJICA	ANG. FILM. IGRALEC, LAURENCE	IME PESNIKA VOONIKA	PREBIVALKA EVROP. DRŽAVE	KRISTAN IVAN	KRČMAR, GOSTILNIČAR	SINOVA HČERKA	HITER TEK	K I S	IME REŽISERJA SAJKA						
						ALPSKA DOLINA BLIZU PLANICE																
						HUNSKO POGLAVAR				PREBIVALEC EVROPSKE-AZIJSKE DRŽAVE												
						ANG. FILM. IGRALEC, DAVID								IGNAC KAMENIK					TINE OREL			
						MESTO OB ISTOMEN. ZALIVU V ITALIJI	MODRO-BELA KOVINA LOGI, DOLINICE								ZVER IZ RODU MAČK						IME SLIKARKE LORENČAK	STAREJŠI GITRIENOV AVTO
						SESTAVIL: F. NOVAK	STARO EGIPTOVSKI KRALJ	GORA NA KOROŠKEM	RADO BORDON	POLOTOK V ČILU	REKA V EGIPTU					PREDEL LONDONA	UPANJE	JAP. NAB. BISEROV				
RIMSKA BOGINJA SREČE						AVTOM. OZ. BEKE PESNIK MERMOLJA			MUSL. PRAZNIK. IZBRANA DRUŽBA													
DRŽAVA NA BALKANU							KOPALIŠČE NA ATIKL OTOK V SPITSBERGH															
RUDI ŠELIGO			LISTJE PRI GOLO-SEMENKAH					LJUD. REP. ALBANIJA ELEK. MER. ENOTA				OLIMPIJSKE IGRE MESTOV BAČKI					GOROVJE V SAHARI					
ANTON ERJAVEC			TONI ANDERLIČ ČEFERIN PETER			KOBEK EDVARD	PEVEC FLISER ANDREJ KOKOT					ŽENSKA SLABEGA OBNAŠANJA										
OVČJA PASTERICA							SPODNJE HLAČE					STANE SEMIČ										
NAPOTILO							LETNI GOZDNI POSEK					ŽELATINA IZ ALG										

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Zavarovalnica Triglav

POSLOVNA ENOTA KOROŠKA

Slovenj Gradec
Vorančev trg 2
Tel.: (0602) 41-842,
41-843

PREDSTAVNIŠTVI:
Ravne na Kor.: 23-759
Radlje ob Dravi: 73-025

SGP KOGRAD DRAVOGRAD
GRADBENO PODJETJE

STAVBENIK
d.o.o.
PREVALJE

IZVAJA VSA DELA VIŠOKE IN NIZKE GRADNJE, INDUSTRIJSKE OBJEKTE TER OBRTHNIŠKA IN INŠTALACIJSKA DELA.

ODPRTI TELEFON ZA OTROKE IN ODRASLE V STISKI

(0602) 23-399, 23-004
SREDA: 17. - 19.
PON. - PETEK: 12. - 13.
POD ŠIFRO PRIJATELJ

PREPIH Od javnosti odvisen časopis.
Izdaja CZP VORANC d.o.o. Ravne na Koroškem.
Direktor Niko R. Kolar
Glavni in odgovorni urednik Vojko Močnik.
Računalniško oblikovanje MK Studio Ravne.
Naslov uredništva: Ravne na Koroškem, Čecovje 5 te.: (0602) 22-999
Tiska: Koroška tiskarna Slovenj Gradec
Na osnovi mnenja Republiškega sekretariata za informiranje št. 23/105-92 šteje časopis med proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%. Nenaročenih tekstov in fotografij ne vračamo.

ivolek lek

PROIZVAJAMO
IN PRODAJAMO
aparate in materiale
za zobozdravstvo
s področij:
PREVENTIVE
KONSERVATIVE
PROTETIKE
ORTODONTIJE

 lek d.d. Ljubljana

tovarna farmacevtskih in kemičnih izdelkov d. d.

61117 Ljubljana, Verovškova 57, p. p. 81

telefon: (061) 182-161

telex: 39403

telegram: Lek Ljubljana

telefax: (061) 183-517

NOMA
OPREMA

VAM V MESECU FEBRUARJU NUDI
NAJNIŽJE MOŽNE CENE SEDEŽNIH
GARNITUR, VZMETNIC IN LEŽIŠČ

nama

VELEBLAGOVNICA VELENJE d. o. o.

Trgovsko podjetje, Šaleška 21, 63320 Velenje

Tel.: 063 / 854 - 181, Fax.: 854 - 133

VELIKO RAZPRODAJO

OD 28.1.1993 DO 27.2.1993 SMO

VAM PRIPRAVILI

**MODNE KONFEKCIJE SCALA
ZARJE PETROVČE.**

Kdor išče, ta najde v NAMI Velenje

avtotehna

Avtotehna d.d. išče poslovnega partnerja za sodelovanje na področju franchising sistema prodaje.

V svojem prodajnem programu zastopamo svetovno znane firme, kot so: BLAUPUNKT, BOSCH, YAMAHA, SONY, VALVOLINE...

Vljudno vabimo vse, ki imate na voljo prodajne prostore v središču Slovenj Gradca, da se nam čimprej oglasite.

Zaželjene so trgovske izkušnje in poznavanje prodajnega programa.

Naslov: AVTOTEHNA d.d. - sektor trgovina
Slovenska 54
Ljubljana
Tel.: (0601) 323-377

Mercator - Trgoavto

CANKARJEVA 21, SLOVENJ GRADEC
TEL.: 0602/ 42-903, 42-904

V SVOJI PRODAJALNI NA
CANKARJEVI 21 V

SLOVENJ GRADCU NUDI:

> **motorne žage TOMOS**
HUSQUARNA že po
41.989,00 SIT

> **tovorne pocinkane avtoprikolice**
po znižanih cenah

ZA VSE VELJAJO UGODNI KREDITNI POGOJI

Ugodne cene in izbira raznovrstnih gum za osebna vozila:

PIRELLI SEMPERIT FIRESTONE SAVA

POPUST DO 10 % + BREZPLAČNA MONTAŽA !

Možnost plačila na dva čeka brez obresti !

**15%
POPUST**

OKNA,
VRATA,
SENCILA,
PRENOVA
OKEN...

- **BREZPLAČEN PREVOZ**
- **ORGANIZIRANA MONTAŽA**
- **OBROČNO ODPLAČEVANJE**

RAVNE NA KOROŠKEM, Čečovlje 5 / hotel MERX /,
tel.: 0602/ 20-175,
vsak dan od 8 - 15,30, vsaka 1. in 3. sobota od 8. - 12. ure

JELOVICA

ZILA
TRGOVSKO PODJETJE

SLOVENJ GRADEC

**Vas vabi, da obiščete vse njene
prodajalne, kjer vas bodo ob
bogato založenih policah z
veseljem postregli.**

**Z vsakim nakupom v njihovih
trgovinah boste prihranili, saj so
cene več kot ugodne.**

ZILA DANES, ZA VAŠ BOLJŠI JUTRI

Trgovsko podjetje "KOROTAN" Ravne na Koroškem se
priporoča za nakup v svojih poslovalnicah:

1. Poslovalnica "PRESKRBA" Črna na Kor.	špecerija
2. Poslovalnica "SAMOPOSTREŽBA" Mežica	špecerija
3. Poslovalnica "TEKSTIL" Mežica	tekstil
4. Poslovalnica "ŠPECERIJA" Leše	špecerija
5. Poslovalnica "MANOFAKTURA" Prevalje	tekstil
6. Poslovalnica "SAMOPOSTREŽBA" Prevalje	špecerija
7. Poslovalnica "KNJIGARNA" Prevalje	papir
8. Poslovalnica "DISKONT" Prevalje	špecerija
9. Poslovalnica "GRADBENI MATERIAL" Prevalje	gradb. mat.
10. Poslovalnica "NA VASI" Prevalje	špecerija
11. Poslovalnica "OPREMA" Ravne	pohištvo b.t.
12. Poslovalnica "SAMOPOSTREŽBA" Ravne-trg	špecerija
13. Poslovalnica "ŽELEZO" Ravne	kemikalije
14. Poslovalnica "SAMOPOSTREŽBA" Kottlje	špecerija
15. Poslovalnica "MARKET" Ravne-Čečovlje	špecerija
16. Poslovalnica "MANOFAKTURA" Ravne	tekstil, konf.
17. Poslovalnica "PAPIRNICA" Ravne na Kor.	papir

Popusti za nakup z gotovino pohištva, konkurenčne in akcijske cene.
Se priporočamo za nakup v vseh poslovalnicah KOROTANA.